ΑΣΤΗΡ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

«Πάντα δοκιμάζετε, τὸ καλὸν κατέχετε».

Ἔτος 62ον. ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ, 1926. Ἀριθ. 10

ΑΠΑΞ

«Εἶναι ἀποφασισμένον εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἅπαξ νὰ ἀποθάνωσι, μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις». (Ἑβρ. θ'. 27).

Ὁλόκληρος ἡ ζωή μας συνίσταται ἀπὸ μίαν σειρὰν γεγονότων, τὰ ὁποῖα λαμβάνουσι χώραν ἅπαξ. Ἅπαξ γεννώμεθα εἰς τὸν κόσμον καὶ ἅπαξ ἀποθνήσκομεν. «Εἶναι ἀποφασισμένον εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἅπαξ ν' ἀποθάνωσιν». Ἀλλὰ μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἄκρων παρεμπίπτει πλῆθος ἄλλων γεγονότων καὶ πραγμάτων. Ἅπαξ ἀποφασίζομεν διὰ τὰς σπουδάς, τὰς ὁποίας θ' ἀκολουθήσωμεν ἢ διὰ τὸ ἐπάγγελμα, τὸ ὁποῖον θ' ἐξασκήσωμεν εἰς τὸν κόσμον· ἅπαξ παρουσιάζεται ἡ κρίσιμος στιγμὴ εἰς τὴν ζωὴν τῶν νέων καὶ νεανίδων μας ν' ἀκολουθήσουν, τὴν ζωὴν τῆς ἀρετῆς ἢ τῆς κακίας. Ἅπαξ ἔρχεται ἡ ὥρα νὰ ἐκλέξωμεν ποῖον θέλομεν νὰ ἀκολουθήσωμεν ἢ νὰ ὑπηρετήσωμεν—τὸν Χριστὸν ἢ τὸν κόσμον, τὸν Σωτῆρα ἢ τὸν Σατανᾶν, τὴν ἀλήθειαν ἢ τὸ ψεῦδος καὶ τὴν πλάνην, τὴν πνευματικὴν ζωὴν τοῦ Χριστοῦ ἢ τὸ ἐγὼ καὶ τὰ ἐγωπαθῆ ἔνστικτα τῆς πονηρᾶς φύσεως, τὴν ὁποίαν ἐκληρονομήσαμεν λόγῳ τῆς παντελοῦς ἐξαχρειώσεως καὶ ἁμαρτωλότητος τοῦ ἀνθρώπου.

Τὸ δυστύχημα εἶναι ὅτι ἐνῷ, εἰς τὰ ἅπαξ γινόμενα, ἀποφασιζόμενα καὶ πραττόμενα, ἔπρεπε νὰ δίδωμεν τὴν δέουσαν προσοχὴν καὶ ἐπιμέλειαν, ἐν τούτοις ἐλάχιστα ἢ οὐδόλως ἀπασχολοῦμεν τὸν νοῦν μας μὲ τὰ πράγματα ταῦτα.

Τὸ σύνολον τῶν ἅπαξ γινομένων τούτων ἐν τῇ ζωῇ μας, θέτει ἐνώπιον ἡμῶν τὰς ἑξῆς κεφαλαιώδεις ἀληθείας:

Ι. Ὅτι ἡ ζωὴ εἶναι βραχεῖα.

Εἶναι τόσον βραχεῖα ἡ ζωή, ὥστε τὰ κυριώτερα καὶ σπουδαιότερα γεγονότα αὐτῆς γίνονται ἅπαξ καὶ δὲν ὑπάρχει δι' αὐτὰ χρόνος ἱκανὸς διὰ νὰ ἐπαναλαμβάνωνται.

Ὁ Ψαλμῳδὸς ὁρίζει τὴν ἔκτασιν τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς ὡς ἑξῆς:

«Αἱ ἡμέραι τῆς ζωῆς ἡμῶν εἶναι καθ' ἑαυτὰς ἑβδομήκοντα ἔτη, καὶ ἐν εὐρωσίᾳ ὀγδοήκοντα ἔτη». Ὀλίγον δὲ ἀνωτέρω λέγει, «Διατρέχομεν τὰ ἔτη ἡμῶν ὡς διανόημα», (Ψαλμ. ϟ'. 9, 10). Αὕτη εἶναι ἡ ἔκτασις καὶ τὸ ὅριον τῆς ζωῆς, καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον διατρέχομεν τὸ διάστημα τοῦτο—ὡς διανόημα. Τὸ διανόημα εἶναί τι στιγμιαῖον—«τάχιστον νοῦς», ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι. Αὐτὴν τὴν στιγμήν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀναγινώσκετε τὰς γραμμὰς ταύτας, ὁ νοῦς σας δύναται νὰ τρέχῃ εἰς μέρη μακρυνά, τὰ ὁποῖα ἔχετε ἐπισκεφθῆ, ἢ περὶ τῶν ὁποίων ἀνεγνώ-

σατε ἢ περὶ προσώπων τὰ ὁποῖα συνηντήσατε. Καὶ ὅμως δὲν ἐπέρασαν οὔτε δύο δευτερόλεπτα. Τοῦτο εἶναι τὸ **διανόημα** τοῦ Ψαλμῳδοῦ καὶ οὕτω διερχόμεθα τὴν ζωὴν τῶν 70 ἢ 80 ἐτῶν. Ἀφοῦ λοιπὸν εἶναι τόσον βραχὺ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα, ποσάκις δύνασαι νὰ ἐπαναλάβῃς μίαν πρᾶξιν; Πρῶτον λοιπὸν ἡ φύσις τῶν περιστατικῶν τῆς ζωῆς εἶναι τοιαύτη, ὥστε καὶ ἐὰν ὑπῆρχε χρόνος, δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ ἐπαναληφθοῦν. Π. χ. δὲν δύνασαι νὰ γεννηθῇς πάλιν—δὲν δύνασαι νὰ διέλθῃς τὴν ζωὴν δὶς καὶ νὰ ἐπανορθώσῃς τὰ τυχὸν κακῶς πραχθέντα. Καὶ δεύτερον, μία τόσον βραχεῖα ζωὴ **διανοηματώδης** δὲν ὑπάρχει καιρὸς ἱκανὸς νὰ ἐπαναληφθῇ.

Ἴσως εἰς τὸ μικροσκοπικὸν ἐκεῖνο βρέφος, ὅπερ μόλις ἀρχίζει νὰ ψελλίζῃ τὰς πρώτας του λέξεις, εὐφραῖνον τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς οἰκείους του, ἡ ζωὴ νὰ φαίνεται ὡς μία ἐκτεταμένη καὶ ἀτελεύτητος περίοδος νέων καὶ περιέργων γεγονότων· ἀλλὰ τὸ νήπιον δὲν ἔχει ἀκόμη καμμίαν ἰδέαν ἢ συνείδησιν τοῦ κόσμου, τὸν ὁποῖον περιέχει ἐντὸς τοῦ ἑαυτοῦ του, καὶ ἐὰν ἠρωτᾶτο, θὰ ἀπήντα ὅτι ἡ ζωὴ εἶναι ἐκτεταμένη καὶ ἔχει κανεὶς τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπανορθώσῃ ὅλα τὰ κακῶς πραχθέντα. Τώρα στρέψατε τὸ βλέμμα πρὸς τὸ ἄλλο ἄκρον, καὶ ἐρωτήσατε τὸν γέροντα, ὅστις ὁλοταχῶς σπεύδει πρὸς τὸ τέρμα. Ἐρωτήσατέ τον ποίαν ἰδέαν ἔχει περὶ τῶν ἐτῶν, τὰ ὁποῖα διῆλθε. Προεξοφλῶ τὴν ἀπάντησιν, τὴν ὁποίαν θὰ λάβητε. Θὰ σᾶς εἴπῃ ὅτι «ἡ ζωὴ εἶναι τόσον βραχεῖα, ἐπέρασε τόσο ἀστραπιαίως, ὥστε τὰ πλεῖστα τῶν σχεδίων καὶ τῶν σκοπῶν τῆς ζωῆς του ἔμειναν ἀπραγματοποίητα καὶ ἀνεκτέλεστα. Καὶ τοῦτο διότι μόλις μίαν φορὰν—ἅπαξ—ἠδυνήθη ν' ἀσχοληθῇ μὲ αὐτὰ καὶ ἔκτοτε οὐδέποτε τῷ ἐδόθη δευτέρα εὐκαιρία πρὸς τοῦτο». Καὶ μ' ὅλα ταῦτα πόσον καυχᾶται ἐνίοτε ὁ μικροσκοπικὸς ἄνθρωπος διὰ τὰ κατορθώματά του, τὰ ὁποῖα μόνον μὲ μίαν λέξιν δύνανται νὰ χαρακτηρισθοῦν «**ἀποτυχία**».

Ἀναγνῶστα, ἐσκέφθης ποτὲ ὅτι, ἐπειδὴ μόνον μίαν φορὰν θὰ διέλθῃς τὴν βραχεῖαν αὐτὴν ζωήν, πρέπει νὰ καταβάλῃς πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν διὰ νὰ μὴ ἐκφύγῃ καμμία εὐκαιρία ἀπὸ τὰς χεῖράς σου, ἡ ὁποία σοὶ παρουσιάζεται σήμερον, τώρα; Ἐγεννήθης ἅπαξ καὶ δὲν ὑπάρχει ἐλπὶς νὰ γεννηθῇς ἄλλην μίαν φορὰν εἰς προσεχὲς μέλλον. Πῶς διέρχεσαι τὴν ζωήν; Ἐπωφελεῖσαι τῶν εὐκαιριῶν τὰς ὁποίας σοὶ παρουσιάζει, ἢ ἀφίνεις τὸν ἑαυτόν σου νὰ σύρεται ἀχαλίνωτος εἰς τὴν καταστροφήν;

Ἀλλὰ καὶ ἐὰν σὺ αὐτὸς ἀπώλεσας πολυτίμους εὐκαιρίας, τοὐλάχιστον τί ἐδίδαξας τοὺς νεωτέρους σου διὰ τὰς ἀποτυχίας τὰς ἰδικάς σου; Τοὺς συνέστησάς ποτε νὰ μὴ ὑποπέσουν εἰς τὰ αὐτὰ λάθη;

Ἡ ζωή, ἀναγνῶστα, εἶναι ἓν σχολεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ἑτοιμαζόμεθα διὰ κάποιον αἰώνιον καὶ ἀτελεύτητον μέλλον. Ἐὰν δὲ δὲν προφθάσωμεν ἡμεῖς ὡς ἄτομα νὰ ἐπωφεληθῶμεν τῶν εὐκαιριῶν αὐτῆς, ἂς προτρέψωμεν τοὐλάχιστον τοὺς κατόπιν ἡμῶν ἐρχομένους, νὰ μὴ ὑποπέσουν εἰς τὴν αὐτὴν ἀμέλειαν καὶ ἀφροντισίαν. Ἐὰν ἡμεῖς δὲν κατωρθώσαμεν νὰ ἐξαλείψωμεν ὅλα μας τὰ φυσικὰ καὶ ἐπίκτητα ἐλαττώματα, εἰς πόσους νέους συνεστήσαμεν τὴν μόνην ἐν τῷ κόσμῳ δύναμιν, τὴν τοῦ Χριστοῦ, διὰ τῆς ὁποίας ἐν ἀγρυπνίᾳ καὶ προσευχῇ ἐκριζώνονται τὰ κακά, ἢ τοὐλάχιστον, διὰ τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ, καθίστανται ἀκίνδυνα

(ἀναγνώσατε εἰς τὸ τεῦχος τοῦ Αὐγούστου τοῦ «Ἀστέρος» σελ. 256 τὴν παράγραφον ἐκείνην περὶ Εὐκαιρίας).

Ἀλλ' ἂν αἱ κοσμικαὶ εὐκαιρίαι ἔχουν τόσην σπουδαιότητα καὶ ἐξασκοῦσι τόσην ἐπίδρασιν εἰς τὴν φυσικήν μας ζωήν, ὑπάρχει ἓν ἄλλο πρᾶγμα, *ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου,* τῆς ὁποίας ἡ ἀπόκτησις ἅπαξ παρέχεται εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ἐὰν σήμερον, τώρα, ταύτην τὴν στιγμήν, δὲν δεχθῇς τὸν Χριστόν, ἴσως οὐδέποτε ἄλλοτε θὰ τὸ ἐπιτύχῃς. Ἡ παροῦσα ζωὴ πνευματικῶς εἶναι ἓν *σήμερον,* ἓν *τώρα,* ἓν μέγα *ἅπαξ.* Ἐπωφελήθητι αὐτοῦ πρὶν κλεισθῇ ἡ θύρα.

II. Ἡ βραχύτης τῆς ζωῆς ἐπιτακτικῶς μᾶς ἀναγκάζει νὰ ἐργαζώμεθα συντόνως, ἀγρύπνως, συνετῶς.

Φρόνιμος ἢ συνετὸς ἄνθρωπος δὲν εἶναι ὁ γνωρίζων πολλά, ὁ σπουδάσας πολύ, ὁ κερδήσας ἄφθονα καὶ πολλὰ ἐν τῷ κόσμῳ ἀποκτήματα, ἀλλ' ἐκεῖνος, ὅστις ὅσα ἀπέκτησε διανοητικά, ὑλικὰ ἢ πνευματικὰ ἀποκτήματα καὶ ἀγαθὰ γνωρίζει νὰ τὰ χρησιμοποιῇ καὶ πρὸς ὄφελος ἑαυτοῦ καὶ πρὸς ὄφελος τῶν ὁμοίων του.

Φρόνιμος ἢ συνετὸς εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις θεωρῶν ἑαυτὸν ὑπεύθυνον καὶ ἀλληλέγγυον πρὸς τὸν ἀδελφόν του, δὲν παύει νὰ ὑπομιμνήσκῃ διαρκῶς αὐτὰ τὰ αἰώνια «*ἅπαξ*» τῆς ζωῆς. Μίαν φορὰν διῆλθεν ὁ Χριστὸς ἀπὸ τὸν δρόμον αὐτὸν τῆς ζωῆς —ὅταν ἐνηνθρώπησεν—ἀλλὰ κατὰ πᾶσαν στιγμὴν τῆς ἐπιγείου ζωῆς του ἦτο παράγων εὐποιΐας, φιλανθρωπίας, εὐεργεσίας, θυσίας πρὸς πάντας καὶ διὰ πάντας. Καὶ πόσον ὀλίγοι ἐπίστευσαν τότε εἰς Αὐτόν! Τὸ πάθημα ἐκείνων ἂς γίνῃ μάθημα εἰς ἡμᾶς τοὺς σημερινούς. Ἂς γνωρίσωμεν ἅπαξ διὰ παντὸς ὅτι παρερχομένης τῆς παρούσης ἐποχῆς τῆς χάριτος, δὲν μένει τίποτε ἄλλο, εἰ μὴ τὸ δεύτερον μέρος τοῦ ἐδαφίου μας, τὸ ὁποῖον θέτει ἐνώπιόν μας τὴν τρομερὰν ἀλήθειαν *τῆς ἡμέρας τῆς κρίσεως.* Καὶ ἂν ἀκόμη δὲν ἔκρινεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον διὰ τὰς πράξεις του αὐτὰς καθ' ἑαυτάς, εἶναι ἔνδειξις τῆς μακροθυμίας Αὐτοῦ. Ἀλλὰ καὶ ὅτι ἀφῆκαν οἱ ἄνθρωποι τὸν Χριστὸν νὰ περάσῃ ἀπ' ἔμπροσθέν των ἢ αὐτοὶ νὰ περάσουν ἀπ' ἔμπροσθέν του, χωρὶς νὰ δώσουν ἀκρόασιν καὶ προσοχὴν εἰς τοὺς λόγους καὶ τὰς εὐκαιρίας, τὰς ὁποίας ἡ περίστασις ἐχορήγει εἰς αὐτούς, τοῦτο, λέγω, θὰ ἦτο δικαία καὶ ἱκανὴ διὰ τὸν κόσμον κατάκρισις.

Ἐπὶ τέλους, μίαν φορὰν ὁ Χριστὸς ἀπέθανεν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ, διότι μίαν φορὰν τὸν ἀπέστειλεν ὁ Πατὴρ εἰς τὸν κόσμον καὶ μίαν φορὰν ἀνοίγεται ἡ θύρα τῆς χάριτος διὰ νὰ δέχηται τὸν εἰσερχόμενον. Ποία ὑπῆρξεν ἡ ἐνέργειά σου διὰ νὰ ἐπωφεληθῇς τῆς ἀνοικτῆς αὐτῆς θύρας; Καὶ τελευταῖον,

III. Εἰργάσθημεν;

Ἴσως περιειργάσθης τὴν ὡραίαν φύσιν μὲ τὰς μεταβολάς της, μὲ τοὺς νόμους, μὲ τὰς ἐνεργείας καὶ ἐπιδράσεις της. Πάντα ταῦτα ἀποτελοῦν ὡραίαν ἐνασχόλησιν. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα εἶναι, ἂν ἡ μελέτη αὐτὴ ἀνύψωσε τὴν καρδίαν σου πρὸς τὸν Δημιουργὸν τοῦ Σύμπαντος, εἰς τὸν ὁποῖον εἶσαι ὑπόλογος καὶ ἐνώπιον τοῦ ὁποίου θὰ παρουσιασθῇς μίαν ἡμέραν. Ἔμαθες ἐκ τῆς μελέτης ταύτης ὅτι, ἡ μακρὰ νομιζομένη ζωή σου συμπεριλαμβάνεται ἐντὸς τῶν ὁρίων μιᾶς λέξεως, «*ἅπαξ*»;

Ἔμαθες ὅτι οὔτε τὸ ψεῦδος, οὔτε ἡ ἀδικία, οὔτε ἡ κλοπή, οὔτε ἡ ἀσέλγεια, οὔτε ἡ σκληρότης, ἡ καταλαλιά, ἡ ὑπερηφάνεια, ὁ ἐγωϊσμός, ἔχουν θέσιν ἐντὸς τῶν στενῶν ὁρίων τῆς βραχείας σου ζωῆς, τὴν ὁποίαν διατρέχεις ὡς διανόημα;

Ἔμαθες προσέτι ὅτι πρέπει ἄνευ ἀναβολῆς νὰ θεωρήσῃς τὴν παροῦσαν στιγμὴν ὡς τὴν τελευταίαν καὶ μοναδικήν σου εὐκαιρίαν διὰ νὰ ἐπωφεληθῇς τῆς χάριτος, ἡ ὁποία ἅπαξ τώρα διέρχεται ἐνώπιόν σου;

Ἐὰν ἔμαθες ταῦτα καὶ ἔπραξας ἀναλόγως, ἂς μὴ σὲ φοβίζῃ τὸ μέγα ἐκεῖνο ***ἅπαξ*** Ἐὰν ὅμως ὄχι, τότε; Ὦ, τότε πῶς θὰ ἀντιμετωπίσῃς τὸν Θεόν σου, χωρὶς ἅπαξ διὰ παντὸς νὰ λάβῃς τὴν ἀπόφασιν ὅτι θ' ἀκολουθήσῃς τὸν Χριστὸν διὰ ζωῆς καὶ θανάτου, ἀφοσιούμενος εἰς Ἐκεῖνον, ὅστις σὲ τὸν ἅπαξ γεννηθέντα καὶ ἅπαξ μέλλοντα ν' ἀποθάνῃς καὶ νὰ κριθῇς, ἅπαξ σὲ σώζει εἰς τὸ παντελές;

Εἰς Αὐτὸν ἔστω ἡ δόξα εἰς Ἁπάντας τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Π. Γ. Λογγινίδης

Ο ΚΑΝΩΝ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

(συνέχεια)

Τὸ κείμενον τῆς Π. Διαθήκης.

Ἐν τῇ ἀνωτέρῳ ἀναλύσει τῶν Βιβλίων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, σκοπίμως ἀπεφύγομεν νὰ ὑπογραμμίσωμεν τὰ σημεῖα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ Ἀνωτέρα Κριτικὴ εὑρίσκεται εἰς διαφωνίαν πρὸς τὴν ὁλότητα τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, φρονοῦντες ὅτι ἡ τοιαύτη ἐξέτασις εἶναι ἄσκοπος, ἀλλὰ καὶ ἐπιζήμιος. Διότι ἐάν, ὡς διατείνονται οἱ μετριοπαθέστεροι τῶν ἐν λόγῳ κριτικῶν, δὲν μεταβάλλεται οὐσιωδῶς ἡ αὐθεντεία τῶν Γραφῶν ὡς κανόνος πίστεως καὶ ζωῆς, ὑπὸ τοῦ ἔργου τῆς κριτικῆς, ταύτης, περιττεύει ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν διαμφισβητουμένων χωρίων—συζήτησις, ἥτις διὰ τὰ ἐννέα δέκατα τῶν μελετώντων τὰς Ἁγίας Γραφὰς Χριστιανῶν παρουσιάζει προβλήματα ὅλως ξένα πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς μελέτης ταύτης, τινὰς δέ, δυστυχῶς οὐκ ὀλίγους, δύναται νὰ ἐμβάλῃ εἰς δισταγμούς, ἢ καὶ νὰ ρίψῃ εἰς ἀπιστίαν. Τοῦτο λέγομεν ἐκ θλιβερᾶς πείρας, γνωρίσαντες νέους (ἡμιμαθεῖς, φυσικά), οἵτινες εἰσαχθέντες εἰς τὸν λαβύρινθον τῆς φιλολογικῆς καὶ ἱστορικῆς ταύτης κριτικῆς ἀπέρριψαν ὁλοτελῶς τὴν αὐθεντείαν τῶν Γραφῶν, καὶ σήμερον μυκτηρίζουσι τοὺς ἐμμένοντας εἰς τὴν πρὸς αὐτὰς πίστιν των.

Θεωροῦμεν καθῆκον ἐπιβεβλημένον εἰς τὰς Χριστιανικὰς Ἐκκλησίας νὰ φρουρῶσιν αὐστηρῶς τὴν ἱερότητα καὶ τὸ κῦρος τῆς Ἱερᾶς Βίβλου, ***ἐν τῇ ὁποίᾳ καὶ μόνῃ*** διετηρήθη, διὰ μέσου τόσων αἰώνων πλάνης καὶ σκότους, ἡ γνῶσις τοῦ ἑνὸς καὶ μόνου αὐθυπάρκτου Θεοῦ.

Ἀλλ' ἐδῶ μᾶς ἐπιβάλλεται νὰ κάμωμεν μίαν ἀναγκαίαν διάκρισιν, μεταξὺ τῆς Ἀνωτέρας λεγομένης Κριτικῆς, καὶ τῆς Κριτικῆς τῶν κειμένων τῆς Ἁγίας Γρα-

φῆς. Ἡ διάκρισις αὕτη εἶναι ουσιώδης, καθ' ὅτι ἡ κριτικὴ τῶν κειμένων τείνει πρὸς ἀκριβεστέραν γνῶσιν τῆς ἀληθείας, ὡς μετεδόθη αὕτη ἀρχικῶς εἰς τοὺς κατὰ καιροὺς θεοπνεύστους συγγραφεῖς τῶν ἱερῶν βιβλίων. Τοῦτο δὲ πράττει ἀνατρέχουσα εἰς τὰ ἀρχαιότερα κείμενα, πολλάκις δὲ εἰς τὰς ἀρχαιοτέρας μεταφράσεις τούτων, εἰς γλώσσας συγχρόνους τῆς Ἑβραϊκῆς, μεταφράσεις αἵτινες ἐγένοντο εἰς προγενεστέρας τῶν σωζομένων κειμένων ἐποχάς, ἑπομένως ἐπὶ τῇ βάσει ἔτι ἀρχαιοτέρου πρωτοτύπου, ὅπερ ἐξηφανίσθη. Τὸ ἔργον τοῦτο εἶναι ἐπαινετόν, μέχρι σήμερον δὲ εἰς οὐδεμίαν ἀντίφασιν εὑρέθη πρὸς τὰς ρήσεις καὶ τὸ ὅλον πνεῦμα τῶν Ἁγίων Γραφῶν.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰς ἀξιώσεις τῆς Ἀνωτέρας Κριτικῆς, ἐφ' ὅσον πλέον ἢ ἅπαξ εὑρέθησαν ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν πραγματικότητα, τὰς ἀπτὰς μαρτυρίας τῆς ἀρχαιολογίας, δικαιούμεθα νὰ θεωρήσωμεν αὐτὰς ξένας πρὸς τὴν ἄποψιν τῆς καθόλου Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, ἥτις λαμβάνει τὰς Ἁγίας Γραφὰς ὡς κανόνα πίστεως καὶ ζωῆς.

Ἤδη προβαίνομεν εἰς σύντομον ἐξέτασιν τῶν πηγῶν, ἤτοι τοῦ Κανόνος τῶν κειμένων τῆς Π. Διαθήκης καὶ τῶν μεταφράσεων αὐτῆς.

Χειρόγραφα καὶ μεταφράσεις τῆς Π. Διαθήκης

Τὸ ἀρχαιότατον ἐκ τῶν κανονικῶν Ἑβραϊκῶν κειμένων τῆς Π. Διαθήκης δὲν ἀνέρχεται πέραν τοῦ 6ου αἰῶνος μ. Χ. Ἀπὸ ἀπόψεως ὅμως ἁπλῆς χρονολογίας, τὸ ἀρχαιότατον κείμενον εἶναι ἡ Πεντάτευχος τῶν Σαμαρειτῶν, ἀναγομένη ἀσφαλῶς εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Νεεμίου (ἴδε Νεεμ. ιγ' 23—31), ὁπότε οἱ ἐξ Ἑβραίων καὶ ἐθνικῶν φυγάδες Σαμαρεῖται, περιφρονηθέντες ὑπὸ τῶν ἐπανακαμψάντων ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας Ἰουδαίων, ἀπεσύρθησαν ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Σαμαρείας καὶ ἔκτισαν ἐπὶ τοῦ ὄρους Γαριζεὶμ τὸν ναόν, ὅστις, ἦτο δι' αὐτοὺς ὅ,τι διὰ τοὺς Ἰουδαίους ἦτο ὁ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀνεγειρόμενος ἐκ νέου Ναὸς τοῦ Σολομῶντος. Σήμερον μόνον ἐρείπια ἄμορφα ἀπέμειναν ἐπὶ τοῦ ὄρους Γαριζείμ, ἀλλ' ἡ Πεντάτευχος φυλάττεται ὡς τὸ ἱερώτατον κειμήλιον τῶν Σαμαρειτῶν, ὅπερ ἀξιοῦσιν ὅτι παρέλαβον παρ' αὐτοῦ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, καθ' ἣν στιγμὴν ἡτοιμάζοντο οἱ Ἰσραηλῖται νὰ εἰσελάσωσιν εἰς τὴν Γῆν τῆς Ἐπαγγελίας. Τὸ κείμενον τοῦτο ἔχει φωτογραφηθῇ χάριν μελέτης—εἶναι δὲ πολύτιμον, ὡς ἀπολύτως σύμφωνον πρὸς τὸ Κανονικὸν κείμενον τοῦ Ἔσδρα. Εἶναι γεγραμμένον εἰς ψηφία τῆς ἀρχαίας Ἑβραϊκῆς, τὰ ὁποῖα διαφέρουν τῆς «τετραγώνου» γραφῆς τοῦ κανονικοῦ κειμένου

Ἀλλὰ τὸ Ἑβραϊκὸν κείμενον δὲν ἦτο προσιτὸν μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν εἰ μὴ εἰς μικρὸν κύκλον λογίων, ἡ δὲ ζήτησις ἦτο μεγάλη, διότι ἡ τρομερὰ ἐθνικὴ συμφορὰ εἶχε μεταστρέψει ὁλοσχερῶς τὴν ἐθνικὴν συνείδησιν τῶν Ἑβραίων, ἀποσπάσασα αὐτοὺς ὁριστικῶς ἀπὸ τῆς εἰδωλολατρείας καὶ ἐμπνεύσασα εἰς αὐτοὺς πόθον διακαῆ νὰ γνωρίσωσι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἐκ τοῦ λόγου αὐτοῦ. Μόνον οἱ πλουσιώτεροι ἐν τούτοις ἠδύναντο νὰ γίνωσιν κάτοχοι χειρογράφων ἀντιτύπων τοῦ Νόμου, μὲ τὴν παρέλευσιν ὅμως τοῦ χρόνου ὁ πόθος τῶν Ἰουδαίων ἐξεπληρώθη κατὰ τὸν καταφανέστερον τρόπον ὑπὸ τῆς Θείας Προνοίας. Σὺν τῷ χρόνῳ ἡ Ἑβραϊκὴ γλῶσσα ἔπαυσε νὰ ἦναι ἡ καθομιλουμένη γλῶσσα τῶν Ἑβραίων, ἀντικατασταθεῖσα

ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς, ἥτις ἀπὸ τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου καὶ ἐντεῦθεν εἶχε καταστῇ ἡ παγκόσμιος γλῶσσα. Περίπου τρεῖς αἰῶνας πρὸ Χριστοῦ (286—258 π. Χ.) οἱ λόγιοι Ἑβραῖοι, οἱ ἐγκατεστημένοι ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἠθέλησαν νὰ ἀποκτήσωσι τὴν Π. Διαθήκην εἰς τὴν γλῶσσαν ταύτην, ἣν ἠννόουν, καὶ ἥτις ἀνταπεκρίνετο κάλλιστα πρὸς τὴν διανοητικήν των ἀνάπτυξιν. Ἐκ τῆς προσπαθείας ταύτης προέκυψεν ἡ Ἑλληνικὴ μετάφρασις τῶν «Ἑβδομήκοντα», οὕτως ὀνομασθεῖσα, κατ᾽ ἄλλους μέν, διότι ἐξεπονήθη ταυτοχρόνως καὶ μονομερῶς ὑπὸ 70 λογίων κατ᾽ ἐντολὴν τοῦ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου, κατ᾽ ἄλλους δὲ διότι ἐνεκρίθη ἡ μετάφρασις αὕτη ὑπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Ἰουδαϊκοῦ Συνεδρίου, ἐξ ἑβδομήκοντα μελῶν συνισταμένου. Βέβαιον εἶναι ὅτι ἡ μετάφρασις τῶν Ἑβδομήκοντα ὑπῆρξεν ἔργον ἀπὸ πολλῶν ἀπόψεων πολύτιμον. Ἐν πρώτοις παριστᾷ τὴν ἀμερόληπτον καὶ ἀβίαστον ἀντίληψιν τῶν πρὸ Χριστοῦ Ἑβραίων λογίων ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τῶν περὶ Μεσσίου προφητειῶν. Ἔπειτα, οἱ μεταφρασταὶ ἐκεῖνοι ἐγνώριζον τὴν Ἑβραϊκὴν ὡς γλῶσσαν *ζωντανήν*, πολὺ καλλίτερον δηλαδή, παρ᾽ ὅ,τι δύναταί τις νὰ τὴν γνωρίζῃ σήμερον. Ἐπὶ πλέον ἦτο γεγονὸς παγκοσμίου σημασίας ἡ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν μεταγλώττισις τῆς Π. Διαθήκης. Ἡ Ἑλληνικὴ ἦτο ἡ παγκόσμιος γλῶσσα καὶ διὰ τοῦ συγγράμματος τούτου ἡ γνῶσις τοῦ Ἑνὸς καὶ μόνου Θεοῦ καὶ ἡ ἐλπὶς τῆς διὰ τοῦ Μεσσίου ἀπολυτρώσεως τῆς ἀνθρωπότητος μετεδόθη εἰς πᾶσαν γωνίαν τοῦ κόσμου· τοῦτο ὑπῆρξε τὸ ***δῶρον τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς Ἐθνικούς***. Μετὰ Χριστὸν πάλιν ἡ μετάφρασις τῶν Ο΄ ὑπεστήριξε τὸ ἔργον τοῦ Εὐαγγελίου, χρησιμεύσασα ὡς ἡ ἱστορικὴ καὶ προφητικὴ βάσις τοῦ Χριστιανισμοῦ. Κατὰ τὸν πρῶτον μετὰ Χριστὸν αἰῶνα ἡ μετάφρασις αὕτη ἦτο ἡ ἐν χρήσει ἐν ὅλῃ τῇ Χριστιανικῇ Ἐκκλησίᾳ.

Ὑπῆρξε καὶ μεταγενεστέρα τις μετάφρασις εἰς τὴν ἀρχαίαν Λατινικήν, ἐνεργηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Κυπριανοῦ, ἥτις ἦτο ἐν χρήσει εἰς τὰς Ἐκκλησίας τῆς Ἀφρικῆς. Ταύτην ἀντικατέστησε βραδύτερον τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ Ἱερωνύμου ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ ἡ εἰς κοινὴν Λατινικὴν γλῶσσαν μετάφρασις, ἡ ***Βουλγάτα***. Μεταξὺ ἄλλων μεταφράσεων τῆς Π. Διαθήκης σώζονται ἡ Κοπτική, ἡ Αἰθιοπική, ἡ Ἀραβική, ἡ Γοτθική, καὶ ἡ Ἀρμενική· πᾶσαι αὗται αἱ μεταφράσεις ἔγειναν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς μεταφράσεως τῶν Ἑβδομήκοντα.

Ὁ Ὠριγένης ἔσχε τὴν ἰδέαν νὰ ἐξασφαλίσῃ μίαν ἀπολύτως ἀκριβῆ μετάφρασιν τῆς Π. Διαθήκης σύμφωνον πρὸς τὴν Ἑβραϊκήν, διὰ τῆς ἀντιπαραστάσεως πέντε συγχρόνων μεταφράσεων πρὸς τὴν τῶν Ο΄, ἀλλ᾽ ἡ ***Ἑξαπλῆ*** αὕτη ἑξάστηλος ἔκδοσις ἀπέτυχε τοῦ σκοποῦ αὐτῆς.

Βοηθητικὰ θεολογικὰ ἔργα.

Ἐκτὸς τοῦ κειμένου τῆς Π. Γραφῆς, οἱ Ἑβραῖοι μετεχειρίζοντο καὶ Ἑρμηνείας ραββινικάς, κυριωτέρα τῶν ὁποίων ἦτο τὸ Ταλμούδ, προϊὸν δύο περιωνύμων θεολογικῶν σχολῶν τῶν Ἱεροσολύμων, τῆς τοῦ Χιλὲλ καὶ τῆς τοῦ Σαμμάϊ. Τὸ πρῶτον μέρος τοῦ Ταλμοὺδ ὠνομάσθη τὸ Μισνᾶ. Εἰς αὐτὸ προσετέθη βραδύτερον τὸ Γεμαρᾶ, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ἄλλο ἢ ἑρμηνεία τῆς προηγουμένης ἑρμηνείας, ῥγον Ραββίνων τῆς 7ης μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος. Ταῦτα καὶ τὸ Μασωρᾶ, ἀπετέ-

λεσαν, μετὰ τὴν καταστροφὴν τῶν Ἱεροσολύμων καὶ τὴν μετάθεσιν τῶν θεολογικῶν σχολῶν τῆς Παλαιστίνης εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Εὐφράτου, τὴν βάσιν τῆς θρησκευτικῆς διδασκαλίας τῶν Ἑβραίων, ἥτις βαθμηδὸν ἐξέπεσεν εἰς ἐξεζητημένας καταμετρήσεις καὶ ὑπολογισμούς, βασιζομένους ἐπὶ τῆς θέσεως καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν λέξεων καὶ αὐτῶν ἀκόμη τῶν ψηφίων τοῦ ἀλφαβήτου ἐν τῷ κειμένῳ τοῦ Νόμου, οὗτινος ἤδη μόνον τὸ γράμμα ἀπέμεινεν εἰς τὸν ποτὲ ἐκλεκτὸν λαόν.

Τὰ Ἀπόκρυφα.

Μετὰ τὴν ἔκλειψιν τοῦ προφητικοῦ χαρίσματος παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις, ἤτοι ἀπὸ τοῦ 300 π. Χ. μέχρι τῆς καταστροφῆς τῶν Ἱεροσολύμων, πολλὰ καὶ διάφορα ἔργα ἀνεφάνησαν, ἄλλα κατ' οὐσίαν μὲν προφητικά, κατὰ μορφὴν δὲ ***ἀποκαλυπτικά***, ἄλλα δὲ μυστικήν τινα ἐνέχοντα σημασίαν, τὰ ***Ἀπόκρυφα***, ἀμφότερα μὴ ἀνήκοντα εἰς τὸν Ἱερὸν Κανόνα.

Τὰ γνωστὰ παρ' ἡμῖν Ἀπόκρυφα εἶναι: ***Α' Ἔσδρα, Τωβίτ, Ἰουδίθ, προσθῆκαι*** εἰς τὸ βιβλίον τῆς ***Ἐσθήρ, Σοφία Σολομῶντος, Σοφία Σειράχ, Βαρούχ, Ἐπιστολὴ Ἱερεμίου,*** προσθήκη εἰς ***Δανιὴλ*** (τὸ ᾆσμα τῶν Τριῶν Παίδων), ***Σωσάννα, Βὴλ καὶ Δράκων, Προσευχὴ Μανασσῆ, Α' Β' καὶ Γ'. Μακκαβαίων.*** Ταῦτα ἀποτελοῦνται ἐκ τοῦ πλεονάσματος τῆς λατινικῆς Βουλγάτας ἐπὶ τοῦ Ἑβραϊκοῦ κειμένου, ἢ ἀκριβέστερον, παριστοῦν τὴν διαφορὰν μεταξὺ τοῦ Παλαιστινείου καὶ τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ Κώδικος τῆς Π. Διαθήκης. Ἐξαιρέσει δύο μόνον βιβλίων, τὰ Ἀπόκρυφα ταῦτα ἀνεκηρύχθησαν κανονικὰ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Δύσεως. Ἡ καθόλου Διαμαρτυρομένη Ἐκκλησία τὰ ἀπορρίπτει, παραδεχομένη ὡς κανονικὰ μόνον τὰ Κανονικὰ Βιβλία τῆς Ἑβραϊκῆς Π. Διαθήκης. (ἀκολουθεῖ).

ΜΕΤΑΞΥ ΔΥΟ ΑΓΙΩΝ

Ἡ Δημοκρατία τῆς Τσεχοσλοβακίας ἀποτελεῖ τὸ κεντρικώτατον κράτος τῆς Εὐρώπης, καὶ περιλαμβάνει τὰς χώρας τῆς Βοημίας, Μοραυΐας, Σιλεσίας, Σλοβακίας καὶ Ρουθηνίας, μὲ πληθυσμὸν 13 $^1/_2$ ἑκατομμυρίων ψυχῶν. Ὁ Χριστιανισμὸς εἰσῆλθεν εἰς τὰς χωρας ταύτας ἐντὸς τῆς ἐνάτης ἑκατονταετηρίδος διὰ τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν δύο Θεσσαλονικέων μοναχῶν Μεθοδίου καὶ Κυρίλλου· ἀλλὰ ταχέως ἡ Ρωμαϊκὴ ἐκκλησία κατώρθωσε νὰ καρπωθῇ τοὺς κόπους ἐκείνων καὶ νὰ περιλάβῃ τοὺς λαοὺς τῶν τόπων τούτων ὑπὸ τὴν ἑαυτῆς δικαιοδοσίαν.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἐνταῦθα πρῶτον ὑψώθη ἐνεργῶς φωνὴ διαμαρτυρίας κατὰ τῶν παπικῶν καινοτομιῶν, ἡγουμένου τοῦ Ἰωάννου Οὐσσίου καὶ τοῦ φίλου αὐτοῦ Ἱερωνύμου, ὧν κύριον θέμα ἦτο τὸ δικαίωμα πάντων ἀνεξαιρέτως τῶν Χριστιανῶν νὰ μεταλαμβάνωσιν ἔκ τε τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ οἴνου τῆς Εὐχαριστίας, ἐν ᾧ ἡ παπικὴ ἐκκλησία εἶχε πρὸ πολλοῦ καθιερώσει τὴν εἰς τοὺς «λαϊκοὺς» ἀπαγόρευσιν τοῦ ποτηρίου, ἐξ οὗ δικαίωμα εἶχον νὰ μεταλαμβάνωσι μόνον οἱ «κληρικοί». Ἡ τερα-

τώδης αὕτη ἀπαίτησις διακρίσεως μεταξὺ κληρικῶν καὶ λαϊκῶν ἐξήγειρε πολλῶν τὰ πνεύματα διὰ τῶν κηρυγμάτων τῶν δύο φίλων, κληρικῶν καὶ αὐτῶν, καὶ ἡ πρώτη αὕτη πνοὴ ἀναμορφώσεως ἀνησύχησε σφόδρα τὴν πνευματικὴν ἀπολυταρχίαν τῆς Ρώμης· μετὰ δὲ ἀγόνους προσπαθείας πρὸς κατασίγησιν τῶν κηρύκων τούτων, ἠκολούθησεν ἡ Συνοδικὴ αὐτῶν καταδίκη εἰς τὸν διὰ πυρὸς θάνατον.

Ἀλλ' ὁ Οὕσσιος εἶχεν ἤδη ἀποκτήσει ἐν ταῖς χώραις ταύταις πολλοὺς ὀπαδούς, οἵτινες καθιέρωσαν τὴν 6ην Ἰουλίου ὡς ἑορτὴν τῶν δύο εἰρημένων μαρτύρων, καθ' ἣν ἐτελεῖτο ἰδιαιτέρα τις ἀκολουθία. Ἰδιαίτερον βιβλίον εἶχε γραφῆ, περιλαμβάνον τὴν διαμαρτυρίαν Τσέχων εὐγενῶν διὰ τὴν καταδίκην τοῦ Οὐσσίου, περιγραφὴν τῶν τελευταίων στιγμῶν τῶν δύο ἐκείνων μαρτύρων, καὶ τὰς τέσσαρας τελευταίας ἐπιστολάς, ἃς ὁ Οὕσσιος ἐν ἀναμονῇ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἀπηύθυνε πρὸς τοὺς συμπατριώτας του. Κατὰ τὴν ἑορτὴν λοιπὸν τοῦ Ἰωάννου Οὐσσίου οἱ Οὐσσῖται ἱερεῖς, πλὴν τῆς ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου περικοπῆς, ἀνεγίνωσκον καὶ ἐκ τοῦ βιβλίου τούτου πρὸς τὸν λαόν. Ἡ ἑορτὴ αὕτη ἐτηρήθη κατ' ἔτος ἐπὶ δύο περίπου ἑκατονταετηρίδας.

Κατὰ τὰ πρῶτα 100 ἔτη ὁ Οὕσσιος ἑωρτάζετο ὡς κατ' ἐξοχὴν ἅγιος τῶν Τσέχων ἄνευ τινὸς ἀνταγωνισμοῦ· ἀλλ' ὅτε τῷ 1526 κατέλαβον τὸν Τσεχικὸν θρόνον οἱ Ἀψβοῦργοι, ἄρχεται ἀγὼν κατ' αὐτοῦ. Φερδινάνδος ὁ Β', κατανοῶν ὅτι ἡ ἑορτὴ αὕτη ἦτο τὸ κύριον ἐμπόδιον εἰς τὴν ἐπάνοδον τῆς χώρας εἰς τὸν Καθολικισμόν, ἐκάλεσεν εἰς βοήθειαν τοὺς Ἰησουΐτας, οἵτινες ἱδρύσαντες σχολεῖα ἤρχισαν νὰ προσελκύωσι τὴν νέαν γενεὰν ὑπὲρ τοῦ Καθολικισμοῦ, καὶ εἷς τῶν σπουδαιοτέρων μαθητῶν των, ὁ Ποντᾶνος, προαχθεὶς εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ στρατηγοῦ, ἐνήργησε τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς ἐκδόσεως ἡμερολογίων ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ ἀρχιεπισκόπου, εἰς δὲ τὰ νέα ἡμερολόγια ἀπηλείφθη ἡ ἑορτὴ τοῦ Ἰωάννου Οὐσσίου. Ὁ λαὸς δυσηρεστήθη, καὶ μετὰ τρία ἔτη ἀνεγράφη πάλιν εἰς τὰ ἡμερολόγια ἡ ἑορτή. Τότε ὁ Ποντᾶνος ἐπενόησεν ὡς ἀντίρροπον τὴν εἰσαγωγὴν ἑτέρας ἑορτῆς ἀντὶ τῆς τοῦ Οὐσσίου, καὶ εὑρέθη ὡς κατάλληλος πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὁ ἅγιος Προκόπιος, ἀρχαῖός τις ἐρημίτης Βοημός. Ὁ ἑορτασμός του δὲν διήρκεσεν ἐπὶ πολύ. Οἱ φρονοῦντες τὰ τῶν Διαμαρτυρουμένων ἐπανεστάτησαν τῷ 1609, καὶ ἡ ἀπαλειφθεῖσα ἑορτὴ τοῦ Ἰωάννου Οὐσσίου ἐπανῆλθεν εἰς τὴν θέσιν της τῆς 6ης Ἰουλίου.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ ἐπανάστασις κατεστάλη, ἡ Πράγα ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν αὐτοκρατορικῶν στρατευμάτων, καὶ 27 Τσέχοι εὐγενεῖς ἐθανατώθησαν ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς πόλεως· ἀλλ' ὁ λαὸς ἐπέμεινεν εἰς τὰ εἰθισμένα, καὶ ὁ Ἰωάννης Οὕσσιος ἑωρτάσθη μετὰ μεγάλης θερμότητος διὰ τελευταίαν φορὰν τῷ 1621. Ἡ συρροὴ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἡ εὐλάβειά των πρὸς τὴν μνήμην τοῦ Οὐσσίου διήγειρε τὸν ζῆλον τοῦ Παπικοῦ ἱεροεξεταστοῦ, ὅστις ἤρχισεν ἐπίμονον διωγμὸν κατὰ τῶν ἐξοχωτέρων Τσέχων, διέταξε δὲ γενικὴν ἔρευναν εἰς ὅλας τὰς ἐκκλησίας, ὅπου πᾶν ὅ,τι εὑρέθη σχετιζόμενον μὲ τὸν ἑορτασμὸν τοῦ Ἰωάννου Οὐσσίου παρεδόθη εἰς τὸ πῦρ. Ἀλλ' οἱ διωγμοὶ καὶ αἱ πιέσεις δὲν ἐφάνησαν ἀρκετά· ἔπρεπε νὰ εὑρεθῇ ἄλλος τις ἅγιος, ὅστις νὰ λάβῃ τὴν θέσιν τοῦ Οὐσσίου. Τοιοῦτος εὑρέθη μεταξὺ τῶν Καθολικῶν Τσέχων Ἰωάννης ὁ Νεπομουκηνός· οὗτος ἐκηρύχθη ἅγιος, ὁ δὲ

Οὔσσιος ἐκακολογεῖτο καὶ ἐβλασφημεῖτο, ἡ δὲ ἐπιμονὴ τῶν Ἰησουϊτῶν εἰς τὸν μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἁγίων ἀγῶνα, διατηρηθέντα ἐπὶ ἕνα ὁλόκληρον αἰῶνα, κατώρθωσε τὸν τέλειον ἐξοστρακισμὸν τοῦ Ἰωάννου Οὐσσίου ἐκ τοῦ Τσεχικοῦ ἡμερολογίου καὶ τὴν τελείαν κατάπαυσιν τῆς ἐνιαυσίου ἀναμνήσεώς του.

Πᾶσα προσπάθεια τῶν μεμορφωμένων Τσέχων πρὸς ἐπαναφορὰν τῆς τοῦ Οὐσσίου ἑορτῆς προσέκρουεν εἰς τὴν ἀντίστασιν τοῦ Παπικοῦ κλήρου καὶ εἰς τὴν ἄρνησιν τῆς Αὐστριακῆς πολιτικῆς, μέχρι τοῦ τελευταίου μεγάλου πολέμου, μετὰ τὸ πέρας τοῦ ὁποίου αἱ χῶραι αἱ ἀποτελοῦσαι σήμερον τὴν Δημοκρατίαν τῆς Τσεχοσλοβακίας ἀπηλλάγησαν τοῦ Αὐστριακοῦ ζυγοῦ. Ὀλίγα ἔτη ἔκτοτε ἤρκεσαν νὰ ἐπαναφέρωσιν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τὴν μνήμην τοῦ Ἰωάννου Οὐσσίου, ἑταιρεία δὲ ἐσχηματίσθη, σκοπὸν ἔχουσα τὴν ἵδρυσιν μνημείου εἰς τιμὴν αὐτοῦ ἐντὸς τῆς πόλεως Πράγας, καὶ τῇ 6ῃ Ἰουλίου 1925 ἑωρτάσθη πάλιν διὰ πρώτην φορὰν μετὰ τρεῖς ἑκατονταετηρίδας ὁ Ἰωάννης Οὔσσιος· διαμαρτυρίαι δὲ ἠγέρθησαν κατὰ τῆς ἑορτῆς Ἰωάννου τοῦ Νεπομουκηνοῦ, ἥτις ἄδηλον εἰσέτι ποῖον τέλος θὰ ἔχῃ.

Ἰδοὺ ποῦ ἄγει ἡ ἄγνοια τῆς ἁπλῆς ἀληθείας τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ. Ἀφῆκαν οἱ ἄνθρωποι τὸν Θεόν, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκει θρησκευτικῶς ὅλη ἡ δόξα, ὅλη ἡ τιμή, ὅλη ἡ προσκύνησις, παρηγκώνισαν τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν καὶ ἐνανθρωπίσαντα Υἱὸν καὶ λόγον τοῦ Θεοῦ Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ κατέφυγον εἰς ἁγίους, οὓς αὐτοὶ ἀνεκήρυξαν, καὶ θέτουσι τὸν ἕνα ἀντιμέτωπον τοῦ ἄλλου, ἵνα ὑποστηρίξωσιν ἰδέας, τῶν ὁποίων αἱ μὲν ἀληθεῖς οὐδεμίαν ἀνάγκην τοιαύτης ὑποστηρίξεως ἔχουσιν αἱ δὲ πεπλανημέναι οὐδεμίαν πραγματικὴν ἰσχὺν ἐκ τῆς τοιαύτης ὑποστηρίξεως, λαμβάνουσιν.

Ξ. Π. Μόσχου

ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΙΝΕΣ ΤΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

(συνέχεια)

Ἐν τῇ «Λιθίνῃ Αἰθούσῃ» συνηθροίσθησαν τὰ μέλη τοῦ Συνεδρίου, ἐνώπιον δὲ αὐτῶν ἵστατο ὁ Στέφανος. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἅπαντες οἱ παρεστῶτες ***εἶδον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ ἀγγέλου.***

Ἡ δίκη ἐξετυλίχθη κατ' ἀρχὰς μὲν κατὰ τύπους. Εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ Ἀρχιερέως, ***ἂν ταῦτα οὕτως ἔχωσιν,*** ὁ Στέφανος δράττεται τῆς εὐκαιρίας, ἵνα προτάξῃ μίαν ἀναγκαίαν ἱστορικὴν εἰσήγησιν εἰς τὸ θέμα, συνοπτικῶς καὶ ἀριστοτεχνικῶς ἀνακεφαλαιώσας τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ ἀπὸ τῆς κλήσεως τοῦ Ἀβραὰμ μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης. Τότε, ἐν ἐμπνευσμένῃ ἐξάρσει, στρέφει τὸν λόγον κατὰ τῶν παρεστώτων, καταγγέλλων αὐτοὺς ὡς ἐνόχους τοῦ θανάτου τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ***ὅν,*** λέγει, ***βλέπω ἑστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ.***

Ἐπὶ τῷ ἀκούσματι ταύτης τῆς, κατ' αὐτούς, βλασφημίας, κατελήφθησαν ὑπὸ

μανίας, διαρρήξαντες δὲ τὰ ἱμάτια αὐτῶν καὶ τρίζοντες τοὺς ὀδόντας, ἔσυρον τὸν Στέφανον ἔξω τῆς πόλεως καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτόν. Ὁ δὲ Σαῦλος, συναινῶν εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ, ἐφύλαττε τὰ ἱμάτια τῶν πρωταγωνιστῶν τοῦ στυγεροῦ φόνου. οὕτω δὲ ἤκουσεν ἐκ τοῦ πλησίον τὸν Στέφανον δεόμενον ὑπὲρ τῶν φονέων του καὶ μὲ τὴν ὑστάτην του πνοὴν παραδίδοντα τὸ πνεῦμα αὐτοῦ εἰς τὸν Κύριον.

Ὁ θάνατος τοῦ πρωτομάρτυρος Σταφάνου ὑπῆρξε φαεινὴ σελὶς ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς πρώτης Ἐκκλησίας, δὲν ἀπεσόβησεν ὅμως τὴν συνέχισιν τῶν βιαιοπραγιῶν τῶν Ἰουδαίων κατὰ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Ναζωραίου. Φαρισαῖοι καὶ Σαδδουκαῖοι, κλῆρος καὶ λαός, ἡνώθησαν εἰς μίαν ἀγρίαν προσπάθειαν ὅπως ἐκριζώσωσι τὴν βλάσφημον αἵρεσιν. Πρῶτος δὲ μεταξὺ τῶν διωκτῶν διεκρίνετο ἤδη ὁ Σαῦλος, ὅστις βαρέως ἔφερε τὸ στῖγμα, ὅπερ εἶχε προσαφθῆ εἰς τὴν ἐθνικὴν θρησκείαν. Διωγμὸς μέγας ἐξέσπασε κατὰ τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων· οἱ μὲν Ἀπόστολοι παρέμειναν ἐν τῇ πόλει, ἀλλ' οἱ πλεῖστοι τῶν πιστῶν διεσπάρησαν ἀνὰ τὴν Ἰουδαίαν καὶ τὴν Σαμάρειαν, κηρύττοντες τὸν λόγον καὶ οὕτως ἐκπληροῦντες τὴν πρόρρησιν τοῦ Κυρίου αὐτῶν, ὅτι θὰ ἐγίνοντο μάρτυρες ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἐν ταῖς χώραις ἐκείναις. Ὁ Σαῦλος ἐν τούτοις ἐλυμαίνετο τὴν Ἐκκλησίαν, εἰσερχόμενος εἰς τὰς οἰκίας καὶ σύρων ἄνδρας καὶ γυναῖκας εἰς φυλακήν.

Δὲν ἐκόπαζεν ὅμως ἡ μανία αὐτοῦ. Ἐκτὸς τοῦ ζήλου του ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς θρησκείας, τὸν διέκαιε καὶ ἑωσφορικὴ πνευματική τις οἴησις, προϊὸν τῆς φαρισαϊκῆς αὐτοπεποιθήσεως, ἥτις ἐκράτει σφιγκτὰ τεθωρακισμένην τὴν συνείδησίν του. Πιστεύων ἀδιστάκτως ὅτι διὰ μιᾶς ἀκόμη ἐπιθέσεως θὰ ἠδύνατο νὰ ἐκριζώσῃ καὶ τὰς τελευταίας παραφυάδας τῆς ἐπαράτου αἱρέσεως, ἔστρεψε τὴν μανίαν του κατὰ τῶν ἀπομεινάντων ἀκόμη ἐν Δαμασκῷ ὀπαδῶν τοῦ Κυρίου.

Ἐπλησίαζεν εἰς τὴν Δασμασκὸν ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ, ὅτε ***ἐξαίφνης περιήστραψεν αὐτὸν φῶς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν, ἤκουσε φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ, Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις; Εἶπε δέ, Τίς εἶ, Κύριε; Ὁ δὲ Κύριος εἶπεν, Ἐγὼ εἰμὶ Ἰησοῦς, ὃν σὺ διώκεις· σκληρόν σοι πρὸς κέντρα, λακτίζειν.***

Ἐν τῇ ὑπερτάτῃ ἐκείνῃ στιγμῇ, καθ' ἣν ἐτυφλώθησαν οἱ σωματικοί του ὀφθαλμοί, ἐφωτίσθη ἡ ἐσκοτισμένη αὐτοῦ συνείδησις, καὶ ἀνεγνώρισε τὴν Δύναμιν, πρὸς τὴν ὁποίαν ματαίως ἀντέτεινε τὰς ποταπάς του προσπαθείας. Ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ συνετελέσθη ἐν αὐτῷ τὸ θαῦμα τῆς μεταστροφῆς τῆς ὅλης του ὑποστάσεως, ***καὶ εἶδε τὸν Κύριον.*** Τρέμων δὲ καὶ τεθαμβωμένως ἐρωτᾷ, ***Κύριε, τί με θέλεις ποιῆσαι;*** Καὶ ὁ Κύριος πρὸς αὐτὸν ***Ἀνάστηθι καὶ εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν καὶ λαληθήσεταί σοι τί σε δεῖ ποιεῖν.***

Ἠγέρθη συντετριμμένος, ὑπακούων εἰς τὴν φωνήν, χειραγωγούμενος δὲ καὶ σκοντάπτων, εἰσῆλθεν εἰς τὴν Δαμασκόν, εἰς τὴν ὁποίαν πρὸ μικροῦ ἀκόμη ἐσκέπτετο νὰ εἰσέλθῃ ὡς Μάστιξ Θεοῦ, σπείρων τρόμον ἐνώπιον αὐτοῦ. Εἰς τὴν οἰκίαν ὅπου κατέλυσεν ἔμεινεν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας μηδὲ τρώγων, μηδὲ πίνων. Τίς δύναται νὰ γνωρίσῃ τὴν ψυχικὴν κατάστασιν τοῦ Σαύλου κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ τριημέρου ἐκείνου μαρτυρίου;

Ὁποία φρικαλέα ἀναπόλησις σκηνῶν λύσσης καὶ τρόμου! Ὁποῖος ἔλεγχος ἐπὶ

τῇ ἀναπαραστάσει τῆς αἱμοβαφοῦς μορφῆς τοῦ Στεφάνου, δεομένου ὑπὲρ τῶν φονέων του! Ὁποία ἀποκάλυψις τῆς πραγματικῆς προτέρας του πορώσεως καὶ ἀναισθησίας αὐτοῦ! Εἰς τὸ κατακόρυφον σημεῖον τῆς ταπεινώσεως καὶ συντριβῆς, ὁ Σαῦλος δέχεται τὴν παρήγορον ἐπίσκεψιν τοῦ Ἀνανίου, ἀναλαμβάνει τὴν ὅρασίν του διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν καὶ δέχεται τὸ βάπτισμα ὡς σφραγῖδα τῆς μετανοίας αὐτοῦ· διὰ τῶν πνευματικῶν δὲ τούτων φαρμάκων τονωθείς, ἐμφανίζεται μετ' οὐ πολὺ εἰς τὸ μέσον τῆς Ἐκκλησίας, ὅπου γνωρίζει διὰ πρώτην φορὰν τὴν γλυκύτητα τῆς ἑνότητος τῶν πιστῶν ἐν τῷ Ἰησοῦ Χριστῷ. Ἠδυνήθη προσέτι νὰ ὁμολογήσῃ τὸν Χριστὸν καὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων, ἀψηφῶν τὴν λύσσαν των καὶ τὰ σχέδιά των περὶ ἐκδικήσεως. Ἀλλ' ἡ νέα αὕτη φάσις τῶν πραγμάτων δὲν διήρκεσε πολύ, ἄλλως θὰ κατέφθανεν ἐξ Ἱεροσολύμων ἡ διαταγή, ἥτις θὰ ἐστέρει τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ πολυτίμου ἐργάτου, ὃν αὐτὸς ὁ Κύριος ἐκάλεσεν εἰς τὸν ἀγρόν Του. Ἐνδίδων εἰς τὴν ἐπιτακτὴν ἀνάγκην, ὁ Παῦλος διέφυγε τῶν χειρῶν τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἐκ τῆς Δαμασκοῦ μετέβη εἰς τὴν ἔρημον τῆς Ἀραβίας, τὴν Σιναϊτικὴν χερσόννησον, ἔνθα διέμεινεν ἐπί τινα καιρόν.

Περὶ τούτου ἔχομεν τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἰδίου, ἐν τῇ πρὸς Γαλάτας ἐπιστολῇ (α'. 17). Ἀναμφιβόλως ἡ εἰς τὴν ἔρημον τῆς Ἀραβίας διαμονὴ τοῦ Ἀποστόλου ἦτο μία ἀνάγκη ἀνωτέρα, ἐπιβαλλομένη τόσον ὑπὸ τοῦ ἀναμένοντος αὐτὸν ἀγῶνος, ὅσον καὶ ὑπὸ τῆς ἀνάγκης τελειοτέρου προσανατολισμοῦ τῆς ὅλης του ὑποστάσεως πρὸς τὰς νέας πνευματικὰς συνθήκας, εἰς τὰς ὁποίας τόσον προσφάτως εἶχε προσχωρήσει. Χαρακτὴρ βαθύς, ἐντατικὸς ὡς ὁ τοῦ Σαύλου, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ μεταπηδήσῃ εὐθὺς ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ διώκτου εἰς τὴν τοῦ ἀπολογητοῦ καὶ προμάχου τῆς νέας πίστεως. Εἶχε ἀνάγκην ἀπομονώσεως σωματικῆς καὶ πνευματικῆς πρὸς ἀκώλυτον ἐπικοινωνίαν μετὰ τοῦ Θεοῦ, πρὸς αὐστηρὰν αὐτεξέτασιν καὶ πρὸς ἀνασκόπησιν τῆς προτέρας του πλάνης ὑπὸ τὸ φῶς τῆς νέας Ἀληθείας. Εἰς τοῦτο δὲ εἶχεν ὡς παράδειγμα αὐτὸν τὸν Κύριον, μετὰ τὴν βάπτισιν αὐτοῦ.

Διὰ τῆς πνευματικῆς ταύτης προπονήσεως ἐνισχυθεὶς ὁ Παῦλος κατῆλθε πλήρης ζήλου εἰς τὸν ἀγῶνα, ἵνα κηρύξῃ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ***εἰς τοὺς Ἰουδαίους πρῶτον.*** Ἀλλ' ἡ Θεία Πρόνοια ἐπεφύλαττεν εἰς αὐτὸν εὐρύτερον στάδιον. Ἔκλεισε δι' αὐτὸν τὴν θύραν ἐν Δαμασκῷ καὶ ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ τὸν ὤθησε νὰ λάβῃ τὴν πρὸς τὰ Ἔθνη ὁδόν· πρῶτος δὲ ἀγρὸς αὐτοῦ ὑπῆρξεν ἡ γενέτειρα Ταρσός, καὶ πρῶτοι διδαχθέντες ὑπ' αὐτοῦ οἱ οἰκεῖοι καὶ οἱ ποτὲ σύντροφοι καὶ διδάσκαλοί του. Κατανοήσας δὲ πλέον τὸν ἀληθῆ του προορισμὸν καὶ τὴν πραγματικήν του ἐντολήν, ἐπεδόθη ὁλοψύχως εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν τῶν Ἐθνικῶν, καταστήσας πρώτην ἀφετηρίαν τῶν ἐνεργειῶν του τὴν Ἀντιόχειαν.

Ἐν διαστήματι 22 ἐτῶν, ἤτοι ἀπὸ τοῦ σωτηρίου ἔτους 44 μέχρι τοῦ 66, ἔτους τοῦ ἐν Ρώμῃ θανάτου αὐτοῦ, ὁ Παῦλος παρουσιάζεται ὡς ὁ κύριος συντελεστὴς τῆς βαθμιαίας ἐκείνης ἀνατροπῆς τοῦ πολιτικοῦ καθεστῶτος, τῶν πεπαλαιωμένων θρησκευτικῶν δεισιδαιμονιῶν καὶ τῆς ἐξηχρειωμένης κοινωνικῆς ζωῆς, ἥτις ὑπεχώρησε πρὸ τῆς θριαμβευτικῆς πορείας τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν τῇ παγκοσμίῳ Ρωμαϊκῇ ἐπικρατείᾳ. Ἀλλ' ἐκεῖνος δὲν ἔδρεψε τοὺς καρποὺς τῶν μόχθων

του· ἔσπειρε τὸν σπόρον τοῦ λόγου, ἔπηξε τὰς πρώτας Χριστιανικὰς ἐκκλησίας μεταξὺ τῶν ἐθνικῶν, ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς θεσμούς, διέγραψε δι' αὐτοὺς πολιτείαν καὶ ἐκληροδότησεν εἰς αὐτοὺς τὸν ἀνεκτίμητον θησαυρὸν τῶν ἐπιστολῶν του, τῶν δογματικῶν τε καὶ τῶν ποιμαντορικῶν, αἵτινες ἀποτελοῦσι μέχρι σήμερον τὴν βάσιν τῆς θεολογίας τῆς παγκοσμίου Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας.

Εἰς τὸ διάστημα τῶν 22 ἐκείνων ἐτῶν, διέτρεξε τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, Μακεδονίαν, Ἑλλάδα, τὰς νήσους καὶ τὴν Ἑσπερίαν μέχρι τῆς Ἱσπανίας, κατ' ἐπανάληψιν καὶ εἰς τὸ πεῖσμα οὐρανομήκων προσκομμάτων, ἅτινα ἀπαριθμεῖ ὁ ἴδιος— κινδύνων ξηρᾶς καὶ θαλάσσης, φυλακῶν, καὶ θανάτων, λιμοῦ καὶ δίψης, ψύχους καὶ γυμνότητος καὶ ἄλλων μυρίων κόπων, —ἵνα συμπήξῃ καὶ ἑδραιώσῃ τὸ ἔργον τοῦ ἐκχριστιανισμοῦ τοῦ κόσμου, ἀδιακρίτως ἐθνικότητος καὶ καταγωγῆς. Διότι αὐτὸς ἦτο ὅστις ἀπηλευθέρωσε τὴν πρώτην ἐκκλησίαν ἀπὸ τὰ δεσμὰ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ καὶ ἔδωκε παγκόσμιον χαρακτῆρα εἰς τὸν Χριστιανισμόν, ὡς οὐδεὶς ἄλλος θὰ ἠδύνατο νὰ πράξῃ. Ἦτο πράγματι ὁ μόνος ἐνδεδειγμένος διὰ τὸ ἔργον τοῦτο, ὡς ἐκ τῆς εὐρείας του μορφώσεως καὶ πείρας τοῦ κόσμου, ἡνωμένης πρὸς πίστιν ἀκράδαντον καὶ ὁλόψυχον ἀφοσίωσιν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Αὐτὸς μεθηρμήνευσε τὸν Χριστὸν εἰς τὸν ἐθνικὸν κόσμον. Γνώστης τῆς σοφίας τῶν Ἑλλήνων, ἠδυνήθη ὡς οὐδεὶς ἄλλος νὰ καταστήσῃ καταληπτὴν εἰς τοὺς διανοουμένους τῆς ἐποχῆς του τὴν θρησκείαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, νὰ καταστήσῃ τὸν Χριστιανισμὸν σεβαστὸν εἰς τὸν κόσμον τῶν ἀγνοούντων τὴν Ἰουδαϊκὴν βάσιν καὶ προέλευσιν τῆς ζωηφόρου ταύτης πίστεως. Ὡς ἐξοικειωμένος δὲ μὲ τοὺς θεσμοὺς καὶ τὴν διοικητικὴν ὀργάνωσιν τοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους, ἠδυνήθη νὰ χρησιμοποιήσῃ τοὺς ὅρου καὶ νὰ ἐφαρμόσῃ ἐν μεγάλαις γραμμαῖς πολλὰς ἀρχὰς ταύτης ἐν τῇ ὀργανώσει τῆς παγκοσμίου Ἐκκλησίας.

Ἀλλὰ τὸ ἰδεῶδες τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ἡ παγκόσμιος Ἐκκλησία, ἦτο ***ἡ ἑνότης ἑνὸς σώματος ὑπὸ μίαν κεφαλήν, τὸν Χριστόν.*** Τοῦτο καὶ τοῦτο μόνον ἀπετέλει τὸν σκοπόν, διὰ τὸν ὁποῖον ἀγογγύστως ὑπέστη σωματικοὺς μόχθους καὶ ἠθικὰς ἀπογοητεύσεις καὶ πικρίας, τὴν μακρὰν ἀναμονὴν ἐν σκοτειναῖς εἱρκταῖς καὶ τέλος τὸν μαρτυρικὸν θάνατον.

Ὁ Χριστὸς καὶ ἡ μετὰ τοῦ Χριστοῦ ἑνότης ὑπῆρξεν ὁ τελικὸς σκοπός, ἡ διαρκὴς προσπάθεια καὶ ἡ κρυφία δύναμις τῆς ἐπιτυχίας τοῦ Ἀποστόλου Παύλους Ἐὰν ἀφαιρεθῇ ἐκ τῆς δράσεως καὶ τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἡ κυρίαρχος αὕτη ἰδέα, τὸ ἔργον αὐτοῦ ἐκπίπτει εἰς τὸ ἐπίπεδον μιᾶς κοινωνικῆς καὶ ἠθικο-πολιτικῆς προσπαθείας. Ὁ Χριστός, ὅστις ἀπεκαλύφθη εἰς αὐτὸν αὐτοπροσώπως, τοῦ ὁποίου τὴν φωνὴν ἤκουσε, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐστράφη ἅπαξ διὰ παντός,—ὁ Χριστὸς πλέον ἀπετέλει τὸν ἄξονα, περὶ τὸν ὁποῖον περιεστρέφετο πᾶσά του ἡ ζωὴ καὶ ἡ δρᾶσις. Νὰ ὀνομάζηται ***δοῦλος ἀπελεύθερος Χριστοῦ*** ἦτο ἡ μόνη αὐτοῦ φιλοδοξία, ἡ δὲ μόνη του προσπάθεια πῶς νὰ κενώσῃ πλειότερον τὸν ἑαυτόν του ὅπως ζήσῃ ἐν αὐτῷ ὁ Χριστός. Εἰς Αὐτὸν ἐθυσίαζε τὸ πᾶν, καὶ ἐν τῷ ὀνόματι Αὐτοῦ κατῆγε ὅλας του τὰς νίκας. Εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐννοηθῇ τὸ μυστικὸν τοῦ μεγαλειώδους κατορθώματος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ἂν δὲν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ τελεία ἐκμηδένισις τοῦ ἐγώ του ἐνώπιον Ἐκείνου, καὶ ἡ ζωηρὰ αὐτοῦ ἀντί-

ληψις καὶ βεβαιότης ὅτι ***δὲν ἔζη πλέον αὐτός, ἀλλ᾽ ὁ Χριστὸς ἐν αὐτῷ***. Διὰ τοῦ Χριστοῦ ἐγένετο ***νέα κτίσις***, ὄπισθεν δὲ πάσης του ἐπιτυχίας ἵστατο ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡ βεβαία πεποίθησις ὅτι οὔτε ἄγγελοι, οὔτε ἀρχαί, οὔτε δυνάμεις, οὔτε παρόντα οὔτε μέλλοντα, οὔτε ἄλλη τις κτίσις, ἤθελε δυνηθῆ νὰ χωρίσῃ αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

ΔΥΣΚΟΛΙΑΙ ΕΝ ΤΗι ΑΓΙΑι ΓΡΑΦΗ

ὑπὸ Ρ. Α. ΤΟΡΡΕΫ (**R. A. Torrey**)

(ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ)

(συνέχεια)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄.

Ὁ Θεὸς πέμπει κατὰ τῶν ἀνθρώπων πνεύματα πονηρὰ καὶ ψευδολόγα;

Μεταξὺ τῶν χωρίων τῆς Γραφῆς, ἅτινα ἐμβάλλουν εἰς ἀπορίαν, εἶναι τὸ ἐν Α΄. Βασιλ. κβ΄. καὶ Β΄. Χρον. 18, ἔνθα ὁ προφήτης Μιχαίας διηγεῖται ὅρασιν, ἐν ᾗ παρίσταται ὁ Ἰεχωβᾶ ὡς ζητῶν τινα ἐκ τοῦ συνηγμένου πλήθους, διὰ νὰ ὑπάγῃ καὶ ἀπατήσῃ τὸν Ἀχαάβ. Τότε πονηρόν τι πνεῦμα παρίσταται ὡς ἀναλαμβάνον νὰ πράξῃ τοῦτο διὰ ψεύδους, καὶ ὁ Θεὸς λέγει εἰς αὐτὸ «Ὕπαγε καὶ πράξε οὕτω».

Ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται ὁ Θεὸς ὡς ἐγκρίνων τὸ ψεῦδος καὶ τὴν ἀπάτην. Ἀλλὰ μία ἀκριβεστέρα μελέτη τοῦ χωρίου δεικνύει ὅτι τὸ πονηρὸν τοῦτο πνεῦμα κατῴκει ἐν τῷ στόματι τῶν ψευδοπροφητῶν, ὁ δὲ Ἰεχωβᾶ, ἐνῷ συναινεῖ εἰς τὰς μεθόδους τούτων, ἀποστέλλει ταὐτοχρόνως τὸν ἴδιόν του προφήτην, ὅπως πληροφορήσῃ τὸν λαόν, ὅτι τὰ πνεύματα ταῦτα τὰ πονηρὰ ἐλάλουν ψεύδη, καὶ ὅπως ἐκθέσῃ εἰς αὐτὸν τί ἤθελε συμβῇ, ἐὰν δὲν ὑπήκουεν εἰς τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ προφήτου αὐτοῦ—θὰ παρέδιδεν αὐτοὺς εἰς τὰς συνεπείας τοῦ ψεύδους. Ἡ τοιαύτη πορεία ἀποτελεῖ τὴν παγκόσμιον μέθοδον τοῦ Θεοῦ ἀναφορικῶς πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ὡς διδασκόμεθα οὐ μόνον ἐκ τῆς Γραφῆς, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς πείρας ἡμῶν.

Ὁ Θεὸς οὐδένα βιάζει. Ἐὰν δὲν ἐκλέξῃ τις νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν ὁδὸν Αὐτοῦ, νὰ πιστεύσῃ εἰς τὴν ἀλήθειαν, τὴν ὁποίαν Αὐτὸς φανερώνει, τότε ὁ Θεὸς παραδίδει αὐτὸν εἰς τὸ ψεῦδος καὶ τὴν ἀπάτην (ὅρα Β΄. Θεσσαλ. β΄ 10 - 12).

Πῶς δύναταί τις νὰ πιστεύσῃ ὅτι ὁ πανάγαθος Θεὸς ἀποστέλλει πονηρὰ πνεύματα εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ἵνα βασανίσωσι καὶ τρομάξωσι καὶ ἐξαπατήσωσιν αὐτούς; Ἐν Α΄. Σαμ. ις΄ 14 λέγεται ὅτι τὸ πνεῦμα τοῦ Κυρίου εἶχεν ἐγκαταλείψει τὸν Σαούλ, καὶ ὅτι ἠνοχλεῖτο ὑπὸ πονηροῦ πνεύματος ***ἀπὸ τοῦ Κυρίου***. Τὸ πνεῦμα τοῦτο ἦτο τὸ πνεῦμα τῆς ἀνησυχίας, τῆς μελαγχολίας, ἀποτέλεσμα τῆς ἀπομακρύνσεως τοῦ θείου πνεύματος, λόγῳ τῆς παρακοῆς αὐτοῦ (Α΄ Σαμ. ιε΄. 4 — 35). Ἀλλ᾽ ἡ τοιαύτη ἀπομάκρυνσις τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ, εἶχε σκο-

πὸν νὰ νουθετήσῃ τὸν Σαοὺλ καὶ νὰ τὸν ἐπαναφέρῃ πάλιν εἰς τὴν μετὰ τοῦ θείου πνεύματος ἐπικοινωνίαν. Τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ εἰς τὸν Δαβὶδ ἀφοῦ ἡμάρτησεν, ἀλλ᾽ οὗτος ἐξωμολογήθη εἰς τὸν Θεὸν τὴν ἐνοχήν του, ἡ δὲ μετάνοια ἐξήλειψε τὴν ἁμαρτίαν του καὶ ἐπανήγαγε τὸν Δαβὶδ εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου, καταστήσασα αὐτὸν παράδειγμα καὶ διδάσκαλον τῶν ὁμοίων του (Ψαλμ. λβ′ 4 – 8· νά. 9—13).

Ἡ μέθοδος αὕτη τοῦ Θεοῦ ἀποτελεῖ τὴν μᾶλλον ἐλεήμονα πρόβλεψιν ὑπὲρ τοῦ ἀνυποτάκτου Σαούλ, ὅπως εἶναι διὰ πάντα ἄνθρωπον ἀπομακρυνόμενον τῆς ὁδοῦ Αὐτοῦ. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος διὰ τῆς παρακοῆς του ἀπομακρυνθῇ τοῦ Θεοῦ καὶ στερηθῇ τῆς παρουσίας Αὐτοῦ, ὁ Θεὸς τὸν ἐπισκέπτεται μὲ στενοχωρίαν καὶ δυσθυμίαν· δὲν ἀφίνει αὐτὸν ἀναίσθητον ἐν τῇ ἀπολαύσει τῆς ἁμαρτίας. Εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς μεγάλης Αὐτοῦ ἀγάπης πρὸς τὸν ἁμαρτωλὸν ὅτι τὸν καθιστᾷ δυστυχῆ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ του, ἵνα τὸν προσελκύσῃ πάλιν πρὸς Ἑαυτόν. Ὁ ἐπωφελούμενος τῆς ὑπενθυμίσεως ταύτης τῆς παραβάσεώς του, καὶ ἐπανερχόμενος εἰς τὴν εὔνοιαν τοῦ Πατρὸς καὶ τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, εὑρίσκει εἰρήνην καὶ εὐτυχίαν. Ἀλλ᾽ ὁ Σαούλ, ἀντὶ νὰ πράξῃ τοῦτο, ἐκαλλιέργησε τὴν τεταραγμένην ταύτην ψυχικὴν διάθεσιν καὶ ἔστρεψε τὴν πικρίαν τῆς ψυχῆς του ἐναντίον ἐκείνου, τὸν ὁποῖον ηὐνόει ὁ Θεός. Ἐνῷ λοιπὸν ἡ ἀποστολὴ τοῦ πνεύματος τῆς δυσθυμίας ἦτο μέσον σωτηρίας, ὁ Σαοὺλ τὴν ἐχρησιμοποίησε πρὸς ἰδίαν του καταστροφήν.

Ἐὰν σήμερον ὑπάρχῃ τις, ὅστις ἀπεμακρύνθη ἑκουσίως τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ, τοῦ πνεύματος τῆς χαρᾶς καὶ τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ὑπακοῆς, ἐὰν ἐξέπεσεν εἰς κατάστασιν δυσθυμίας, ἀνησυχίας, πικρίας καὶ ταπεινώσεως, ἂς ἐρευνήσῃ πρῶτον εἰς τί ἥμαρτεν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ πῶς ἀπώλεσε τὴν χαρὰν τῆς σωτηρίας αὐτοῦ. Ἂς εὐχαριστήσῃ δὲ τὸν Θεὸν διὰ τὴν ὑπόμνησιν τῆς παραβάσεώς του. Ἂς ἐξομολογηθῇ εἰς τὸν Κύριον τὴν ἁμαρτίαν αὐτὴν ἐν μετανοίᾳ, καὶ ἂς ἐπανέλθῃ εἰς τὴν εὔνοιαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν εἰρήνην τοῦ Πνεύματος Αὐτοῦ.

Αἱ ἀραὶ τῶν Ψαλμῶν.

Μεταξὺ τῶν Ψαλμῶν εἶναί τινες, οἵτινες ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς σοβαροὺς ἐνδοιασμοὺς ἐκ μέρους εὐσυνειδήτων σπουδαστῶν τῆς Ἱερᾶς Βίβλου καὶ ἰδίως τῆς διδαχῆς τοῦ Εὐαγγελίου, ὡς πρὸς τὴν συγχώρησιν τῶν ἐχθρῶν. Ἐκ τῶν χωρίων τούτων ἀναφέρουσι τρία, ἐκ τῶν ὁποίων συμπεραίνουν ὅτι ἡ Βίβλος δὲν δύναται νὰ ἦναι ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ. Ταῦτα εἶναι ὁ Ψαλμὸς νε′, 6, 7:

«Θεέ, σύντριψον αὐτῶν τοὺς ὀδόντας ἐν τῷ στόματι αὐτῶν. Κύριε, κατάθραυσον τοὺς κυνόδοντας τῶν λεόντων. Ἂς διαλυθῶσιν ὡς ὕδωρ καὶ ἂς ρεύσωσι».

Ἐπίσης ὁ Ψαλμὸς ρθ′, 8, 10: «Ἂς γίνωσιν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ὀρφανοὶ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ χήρα. Καὶ ἂς περιπλανῶνται πάντοτε οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ ἂς γίνωσιν ἐπαῖται, καὶ ἂς ἐπαιτῶσιν ἐκ τῶν ἐρειπίων αὐτῶν». κτλ. κτλ.

Τὸ τρίτον χωρίον εἶναι ἐν Ψαλμῷ ρλζ′, 8, 9: «Θύγατερ Βαβυλῶνος, ἡ μέλλουσα νὰ ἐρημωθῇς. Μακάριος ὅστις πιάσῃ καὶ ρίψῃ τὰ τέκνα σου ἐπὶ τὴν πέτραν!

Πῶς δυνάμεθα, λέγουσι, νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι τὰ χωρία ταῦτα ὑπηγορεύθησαν ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος;

Τί πρέπει νὰ ἀπαντήσωμεν εἰς τὴν διαμαρτυρίαν αὐτήν;

Ἐν πρώτοις ἀπαντῶμεν, ὅπερ καὶ ἀλλαχοῦ ἐπράξαμεν, ὅτι ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ δὲν ἀναγράφεται μόνον ὅ,τι λέγει καὶ διατάσσει ὁ Θεός, ἀλλὰ καὶ ὅ,τι λέγουν οἱ ἄνθρωποι. Οἱ ἄνθρωποι ἀνθρωπίνως σκεπτόμενοι ἐκφράζουσιν ὅ,τι αἰσθάνονται· οἱ λόγοι των εἶναι ἡ ἔκφρασις τῆς ψυχικῆς των ὀδύνης· εἶναι ἡ κραυγὴ αὐτῶν πρὸς τὸν Θεόν, ὅπως ἐκδικήσῃ αὐτούς.

Ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον εἶναι καὶ ἀπὸ Χριστιανικῆς ἀκόμη ἀπόψεως προτιμώτερον τοῦ νὰ ἐκδικῆταί τις μόνος τοὺς ἐχθρούς του. Διδασκόμεθα μάλιστα ὅτι ἡ ἐκδίκησις ἀνήκει εἰς τὸν Θεόν, ὅτι αὐτὸς θέλει ἀνταποδώσει ἐκδίκησιν (Ρωμ. ιβ′. 19), ὅταν λοιπόν τις ἀναθέτῃ εἰς τὸν Θεὸν τὴν ἐκδίκησιν ἀντὶ νὰ ἐκδικῆται ὁ ἴδιος, δὲν παραβαίνει τὴν ἐντολὴν ταύτην.

Ἡ προαναφερθεῖσα δέησις τοῦ Δαβίδ, «Σύντριψον, Θεέ, τοὺς ὀδόντας αὐτῶν», ὡς καὶ ἡ ἀρά, δι᾽ ἧς καταρᾶται τὰς οἰκογενείας τῶν ἐχθρῶν του, εἶναι μία κραυγὴ ἀνθρωπίνη διὰ προστασίαν παρὰ τοῦ Θεοῦ. Ἀλλ᾽ ἐν τῇ πράξει ὁ Δαβιδ δὲν ἦτο αἱμοβόρος, ἀλλὰ γενναῖος καὶ ἱπποτικὸς ἀπέναντι τῶν ἐχθρῶν του. Ὅταν εἶχεν εἰς τὴν ἐξουσίαν του τὸν θανασιμώτερόν του ἐχθρόν, τὸν Σαούλ, ὄχι μόνον ἠρνήθη νὰ τὸν φονεύσῃ, ἀλλὰ καὶ ἠμπόδισε πάντα ἄλλον ζητήσαντα νὰ φονεύσῃ αὐτόν (Α′ Σαμ. κεφ. 5, 9). Ἀκόμη δὲ καὶ ὅταν ἀπέκοψε τὸ κράσπεδον τοῦ ἱματίου τοῦ κοιμωμένου Σαούλ, ἐλυπήθη διὰ τὴν προσβολήν, ἣν τῷ προσῆπτε (Α′ Σαμ. κβ′. 5). Δὲν εἶναι προτιμώτερον, ἐφ᾽ ὅσον αἰσθάνεταί τις τὴν πικρίαν τῆς γενομένης εἰς αὐτὸν ἀδικίας, νὰ βοᾷ εἰς τὸν Κύριον δι᾽ ἀνταπόδοσιν, ἐν τῇ πραγματικότητι δὲ νὰ μεταχειρίζηται τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ μὲ τὴν γενναιοφροσύνην τοῦ Δαυΐδ; Ἐνῷ πρὸς τὸν Θεὸν ἐβόα ὁ Δαβὶδ ζητῶν ὅπως περιπλανῶνται πάντοτε ὡς ἐπαῖται τὰ τέκνα τῶν ἐχθρῶν του, κατόπιν ἐλθὼν εἰς τὴν ἐξουσίαν τί ἔπραξεν; Ἐξηρεύνησεν ἂν ὑπῆρχέ τις ἀπόγονος τοῦ ἐχθροῦ του Σαοὺλ, ἵνα δείξῃ εἰς αὐτὸν ἔλεος Θεοῦ. Καὶ μαθὼν ὅτι ὑπῆρχεν υἱός τις τοῦ Ἰωνάθαν, βεβλαμμένος τοὺς πόδας, προσεκάλεσεν αὐτὸν καὶ ἀπέδωκεν εἰς αὐτὸν πάντα τὰ κτήματα τοῦ πάππου αὐτοῦ Σαούλ, καὶ ἐγκατέστησεν αὐτὸν ἐν τῷ παλατίῳ του, ἵνα τρώγῃ εἰς τὴν βασιλικὴν τράπεζαν μετὰ τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως διὰ παντός (Β′ Σαμ. θ. 1, 2, 11).

Ἡ κατὰ τῆς Βαβυλῶνος ἀρὰ εἶναι προφητεία μᾶλλον ἢ κατάρα. Προλέγει τὴν τρομερὰν ἐκδίκησιν, ἥτις μέλλει νὰ ἐπέλθῃ ἐπὶ τῶν Βαβυλωνίων, διὰ τὴν πρὸς τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ ἀπανθρωπίαν των. Προλέγεται ὅτι ἡ Βαβυλὼν θὰ θερίσῃ ὅ,τι ἔσπειρεν. Ἡ δὲ προφητεία αὕτη ἐπραγματοποιήθη κατὰ γράμμα. Ὁμοίαν δὲ πρόρρησιν περὶ τῆς καταστροφῆς τῆς Βαβυλῶνος ἔχομεν ἐν Ἡσαΐᾳ ιγ′. 15—18.

Ὁ μελετῶν τὰ παρόμοια χωρία τῶν Ψαλμῶν ἐν ἀντιπαραβολῇ πρὸς ἄλλα χωρία τῆς Γραφῆς, βλέπει ὅτι δὲν ὑπάρχει τι τὸ ἀσυμβίβαστον πρὸς ὁλόκληρον τὸ πνεῦμα τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Θέλει δὲ πεισθῇ ὅτι ἡ Γραφὴ ὁλόκληρος εἶναι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ.

(ἀκολουθεῖ) Π. Γ. Λ.

ΙΟΥΔΑΙΟΙ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΕΣ

Ἐκ διαλέξεως, ἐσχάτως γενομένης ἐν Θεσσαλονίκῃ ὑπὸ τοῦ κ. Ἰσαὰκ Ἐμμανουήλ, κατοίκου τῆς πόλεως ταύτης καὶ φοιτητοῦ τῆς θεολογίας ἐν τῇ Ραββινικῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Μπρεσλάου, ἐρανιζόμεθα τὰ ἑξῆς:

«Ὁ Ἄγγλος φιλόσοφος Ἰωάννης Στούαρτ Μὶλλ ἀπεφάνθη, ὅτι οἱ Ἰσραηλῖται, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν Ἑλλήνων, ὑπῆρξαν οἱ δύο λαοί, οἵτινες πρῶτοι διέδωκαν τὰ φῶτα εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος δὲν δύναται νὰ κατανοηθῇ καὶ δικαιολογηθῇ, εἰμὴ ὅταν γνωρίζῃ τις τὰς σχέσεις, αἵτινες συνέδεσαν τὸν Ἰουδαϊσμὸν πρὸς τὸν Ἑλληνισμὸν ἐπὶ ἑπτὰ ὁλοκλήρους αἰῶνας, ἤτοι ἀπὸ τοῦ 350 π. Χριστοῦ ἔτους μέχρι τοῦ 325 μετὰ Χριστόν. Ἰδίως δὲ δύναται νὰ κατανοηθῇ, ὅταν γνωρίζῃ τις τὴν συμπάθειαν τοῦ φιλοσόφου Ἀριστοτέλους πρὸς τοὺς Ἰσραηλίτας, τὸν θαυμασμόν, ὃν ἔτρεφεν ὁ Ἕλλην βασιλεὺς Πτολεμαῖος ὁ Φιλάδελφος, διὰ τὴν Παλαιὰν Διαθήκην, καὶ τὸν φιλοσημιτισμὸν τοῦ Ἕλληνος ἱστορικοῦ καὶ γεωγράφου Στράβωνος.

Ἐν τῇ Βιβλικῇ Παραδόσει, τὸ ὄνομα ***Γιαβὰν*** εἶναι, ἐκεῖνο ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται ἡ Ἑλληνικὴ φυλή. Κατὰ τοὺς φιλοσόφους, ἡ ὀνομασία αὕτη παράγεται ἐτυμολογικῶς ἐκ τοῦ ***Ἰών***, νήσου τοῦ Ἰωνίου Πελάγους ἐκ τῶν μεγαλειτέρων, ἐν ᾗ διετηρήθη ἐπὶ μακρότερον ὁ ἀρχαῖος Ἑλληνικὸς πολιτισμός. Καὶ ἐδῶ, ἅπαξ ἔτι, βλέπομεν νὰ συμπίπτῃ ἡ Βιβλικὴ παράδοσις μὲ τὰς νεωτέρας ἐρεύνας τῆς ἐπιστήμης.

Ὁ λαὸς τοῦ Γιαβὰν δὲν ἦτο ἄγνωστος εἰς τοὺς συγγραφεῖς τῆς Ἱερᾶς Βίβλου. Ἀπ' ἀρχῆς τῆς Γενέσεως (κεφ. ι' 5), ἀνευρίσκομεν μνείαν αὐτοῦ, καὶ πάλιν κατ' ἐπανάληψιν εἰς τὰ βιβλία τῶν Προφητῶν. Ἐξ ἄλλου, αἱ ἀρχαιολογικαὶ ἔρευναι ἐν Λαχὶς τῆς Παλαιστίνης ἔφερον εἰς φῶς ἀγγεῖα καὶ διάφορα σκεύη Ἑλληνικῆς τέχνης, ἀναγόμενα εἰς 700 ἔτη πρὸ Χριστοῦ, ἐξ οὗ γεννᾶται ἡ ὑπόθεσις ὅτι Ἕλληνες μετηνάστευσαν εἰς Παλαιστίνην κατ' ἐποχὴν λίαν μεμακρυσμένην, καὶ ὅτι συνεδέθησαν ἔκτοτε μετὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν δι' ἐμπορικῶν σχέσεων. Ἐξ ἄλλου οἱ Ἰσραηλῖται μετέβησαν εἰς τὰς Ἑλληνικὰς νήσους ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἕκτου π. Χ. αἰῶνος, ἐνῷ ταὐτοχρόνως ἐγκαθίσταντο Ἕλληνες ἐν Παλαιστίνῃ.

Αἱ μικραὶ αὗται Ἑλληνικαὶ ἀποικίαι ἀνεπτύχθησαν, ὅταν ἡ Παλαιστίνη ὑπήχθη ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, οὗτινος ἡ πολιτικὴ συνίστατο εἰς τὴν δημιουργίαν ἑνὸς παγκοσμίου βασιλείου, μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἔχοντος γλῶσσαν, τὰ αὐτὰ ἤθη, ἔθιμα καὶ πολιτισμόν.

Αἱ πολιτικαὶ καὶ ἐμπορικαὶ σχέσεις μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν Ἀθηναίων ἦσαν λίαν ἐγκάρδιοι. Ὑαρὰν ὁ Α', Μακκαβαῖος βασιλεύς, συνῆψε συμμαχίαν μετὰ τῶν Ἀθηναίων. Ἐξ ἄλλου οἱ Ἀθηναῖοι τῷ ἀπένειμαν χρυσοῦν στέφανον, καὶ δι' ἀνδριάντος διαιώνισαν τὸ ὄνομά του, εἰς ἀμοιβὴν τῶν ὑπηρεσιῶν, ἃς προσήνεγκεν εἰς ἀποστολήν τινα Ἀθηναϊκήν, ἥτις εἶχε μεταβῇ εἰς Παλαιστίνην πρὸς σκοποὺς διπλωματικοὺς καὶ ἐμπορικούς.

Ἐξ ἄλλου, Ἡρώδης ὁ Ἀττικὸς ἐξωράϊσε τὰς Ἀθήνας, τὴν Ἑλληνικὴν πρωτεύουσαν, διὰ μεγάρων πολυτελῶν καὶ μεγαλοπρεπῶν δημοσίων κτιρίων.

Εἰς τὰ συχνὰ αὐτῆς ταξείδια μεταξὺ Παλαιστίνης καὶ Ρώμης, ἡ Βερενίκη, ἐγγονὴ τοῦ Ἡρώδου καὶ ἐρωμένη τοῦ Αὐτοκράτορος Τίτου, κατώρθωνε πάντοτε νὰ σταματᾷ εἰς τὰς Ἀθήνας, τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι διὰ τοῦ Ἀρείου, Πάγου, ἐτίμησαν τὸ ὄνομά της διὰ τῆς ἑξῆς ἐπιγραφῆς:

Ἡ βουλὴ ἡ ἐξ Ἀρείου Πάγου καὶ ἡ βουλή των Χ', καὶ ὁ δῆμος, Ἰουλίαν Βερενίκην βασίλισσαν, μεγάλην Ἰουλίου Ἀγρίππα θυγατέρα, καὶ μεγάλων βασιλέων εὐεργετῶν τῆς πόλεως ἔκγονον.

Ἐκ τοῦ Ταλμοὺδ καὶ τοῦ Μισράχ, μανθάνομεν ὡσαύτως, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι συχνὰ ἐπεσκέπτοντο τὴν Παλαιστίνην, πιθανὸν πρὸς ἀγορὰν τῶν ἀρωμάτων τῆς Ἱεριχοῦς, ἅτινα ἦσαν λίαν ἐπιζήτητα καθ' ὅλον τὸν πεπολιτισμένον κόσμον τῆς ἀρχαιότητος. Ἐξ ἄλλου, οἱ Ἰουδαῖοι τῆς Παλαιστίνης ἠγόραζον προθύμως τὰ καλλιτεχνικὰ προϊόντα τῆς Ἀθηναϊκῆς κεραμοποιΐας.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Θεσσαλονίκην, ἐστάθη ἀδύνατον νὰ ἐξακριβώσω τὴν ἀκριβῆ χρονολογίαν τῆς πρώτης τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐγκαταστάσεως ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. Τὰ μόνα ἱστορικὰ ἔγγραφα, ἅτινα κατέχομεν, εἶναι αἱ Ἐπιστολαὶ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. ἐξ ὧν ἐπιτρέπεται νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἀποστόλου 50 ἔτη μετὰ Χριστόν, ἡ Ἰουδαϊκὴ παροικία Θεσσαλονίκης ἦτο ἀρκούντως πολυμελής, καὶ ὅτι ἐκέκτητο πολυαρίθμους συναγωγάς, καλῶς ὀργανωμένας. Ἐφ' ὅσον δὲ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ πιστεύσῃ τις, ὅτι μία κοινότης δύναται νὰ ἐξελιχθῇ εἰς τὸ εἶναι ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, αἱ συναγωγαί, τὰς ὁποίας εὗρεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐν τῇ πόλει ἡμῶν ταύτῃ, πρέπει νὰ ἠρίθμουν τοὐλάχιστον ἑκατὸν ἔτη ὑπάρξεως.

Ἐκ τῶν πρὸς Θεσσαλονικεῖς Ἐπιστολῶν τοῦ Α. Παύλου συνάγεται, ὅτι ἡ ἐπιρροή, ἣν ἐξήσκουν οἱ Ἰσραηλῖται ἐπὶ τῶν συμπολιτῶν των Ἑλλήνων ἦτο ἤδη ἀρκετὰ σημαντική. Πολὺ πρὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ Παύλου εἰς Θεσσαλονίκην, ἀριθμὸς εἰδωλολατρῶν ἀρκούντως μεγάλος εἶχεν ἀσπασθῇ τὸν Ἰουδαϊσμόν. Οἱ προσήλυτοι οὗτοι ἐκλονίσθησαν εἰς τὰς πεποιθήσεις των ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου, ὅστις καὶ ἐπέτυχε τὴν εἰς τὸν Χριστιανισμὸν εἰσαγωγὴν αὐτῶν.

Ὁ Διαμαρτυρόμενος θεολόγος Zahn ὑποστηρίζει ὅτι οἱ Ἰσραηλῖται τῆς Ἀμφιπόλεως καὶ τῆς Ἀπολλωνίας εἶχεν κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τὴν συναγωγήν των ἐν Θεσσαλονίκῃ. Δὲν ἀπέχει δὲ τοῦ νὰ παραδεχθῇ ὅτι οἱ πρῶτοι Ἰουδαῖοι οἰκισταὶ τῆς Θεσσαλονίκης ἦλθον ἐξ Ἀλεξανδρείας. Ἀπὸ τὸν πρῶτον αἰῶνα πρὸ Χριστοῦ ἡ πρωτεύουσα τῶν Πτολεμαίων παρεῖχεν ἄσυλον εἰς ἓν ἑκατομμύριον Ἰσραηλιτῶν. Ἀκολούθως οἱ αὐτοὶ Ἰσραηλῖται, φεύγοντες τὰς ἐπιθέσεις τῶν Ἀλεξανδρινῶν καὶ πάντοτε προτιμῶντες τὰς παραλίους πόλεις, τὰς ἐχούσας λιμένα ἐλεύθερον διὰ τὸ ἐμπόριον, ἦλθον καὶ ἐγκατεστάθησαν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην. Ἡ μετανάστευσις αὕτη πρέπει νὰ συνετελέσθη περὶ τὰ μέσα τοῦ α' πρὸ Χριστοῦ αἰῶνος. Καὶ οὕτως ἐξηγεῖται πῶς ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εὑρέθη πρὸ σημαντικῆς Ἰσραηλιτικῆς κοινότητος ἐν Θεσσαλονίκῃ, ὅτε ἀφίκετο ἐκεῖ, ἑκατὸν ἔτη ἀργότερον».

«ΕΝ ΣΩΜΑ ΕΣΜΕΝ ΕΝ ΧΡΙΣΤΩ ΙΗΣΟΥ»

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

Πρόσκλησις
πρὸς τὴν ἐτησίαν Παγκόσμιον Ἑβδομαδιαίαν Προσευχὴν
τοῦ ἔτους 1927

(ὀργανουμένην ἐτησίως ὑπὸ τοῦ Συνδέσμου ἀπὸ τοῦ ἔτους 1846)

Ἀπὸ τῆς Κυριακῆς 2 Ἰανουαρίου, μέχρι τοῦ Σαββάτου 8 Ἰανουαρίου 1927.

Πρὸς πάντας τοὺς ἐν πάσῃ χώρᾳ ἐπικαλουμένους τὸν Θεὸν διὰ τοῦ Υἱοῦ Αὐτοῦ, τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἀγαπητοὶ ἐν Κυρίῳ ἀδελφοί,

Κατὰ τὰ τελευταῖα 80 ἔτη ὁ Θεὸς ἐτίμησε καὶ ηὐλόγησε τὸν Παγκόσμιον Εὐαγγελικὸν Σύνδεσμον, βοηθήσας τὸν λαὸν Αὐτοῦ ἐν πάσῃ χώρᾳ ὅπως συναισθανθῇ καὶ ἐκδηλώσῃ τὴν ἐν τῷ Χριστῷ ἑνότητά του. Ἀπὸ τοῦ 1846 ὁ Σύνδεσμος ἐξέπεμψε κατ' ἔτος ἀνελλιπῶς καὶ ἄνευ διακοπῆς τὴν πρόσκλησίν του πρὸς ἡνωμένην καὶ παγκόσμιον προσευχὴν καὶ εὐγνωμόνως παρατηροῦμεν ὅτι ἡ περυσινὴ πρόσκλησις ἦτο εὐρυτέρα ἢ καθ' οἱονδήποτε προηγούμενον ἔτος. Τὸ γεγονὸς τοῦτο μᾶς ἐνθαρρύνει, καθ' ἣν στιγμὴν καὶ πάλιν ἐκπέμπομεν τὴν πρὸς τοὺς ἁπανταχοῦ ἀδελφοὺς Χριστιανοὺς πρόσκλησιν ὅπως ἐπὶ τοῦ κατωφλίου τοῦ νέου ἔτους 1927 ἑνωθῶσιν εἰς τὸ μέγα ἔργον τῆς προσευχῆς.

Ἡ πρόσκλησις αὕτη εἶναι ἰδιαιτέρως ἐπείγουσα, λόγῳ τῶν μεγάλων ἐλπίδων, ἀλλὰ καὶ τῶν μεγάλων προβλημάτων τῆς ἐποχῆς μας. Ἀπὸ τὸν ἱεραποστολικὸν ἀγρὸν ἔρχεται πρόσκλησις πρὸς τὸν ἁπανταχοῦ λαὸν τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ τῆς προαγωγῆς τοῦ ἔργου τοῦ εὐαγγελισμοῦ τοῦ κόσμου καὶ τῆς ἱδρύσεως τῆς ἐπιγείου βασιλείας τοῦ Σωτῆρος. Διότι Αὐτὸς πρέπει νὰ βασιλεύσῃ, ἕωσοῦ θέσῃ πάντας τοὺς ἐχθροὺς Αὐτοῦ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν Αὐτοῦ. Εἰς τὰς Χριστιανικὰς ἡμῶν πατρίδας ἐκδηλοῦται, χάριτι Θείᾳ, νέος πόθος πρὸς ἄρσιν ὅλων τῶν ἐμποδίων, τὰ ὁποῖα παρακωλύουσι τὴν πρόοδον, καὶ ἐγκάρδιος προσπάθεια πρὸς ἑνότητα, οὐ μόνον ὀργανισμοῦ, ἀλλὰ καὶ καρδίας.

Πάντα ταῦτα καὶ ἄλλαι ἔτι ἐνδείξεις ὅτι ὁ Θεῖος ἡμῶν Ἀρχηγὸς προετοιμάζει δι' ἡμᾶς νέα γεγονότα καὶ πρόκειται νὰ διατρανώσῃ τὴν Ἑαυτοῦ ἰσχὺν καὶ νὰ φανερώσῃ Ἑαυτὸν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Αὐτοῦ, ἐνθαρρύνουσιν ἡμᾶς εἰς τὴν ἡνωμένην προσευχήν.

Ἐξ ἄλλου, ἡ ἐποχὴ ἡμῶν εἶναι πλήρης ἀνησυχίας. Παρ' ὅλας τὰς πρὸς εἰρήνην καὶ εὐδοκίαν προσπαθείας, τὸ πνεῦμα τῆς ἀναρχίας, τῆς διεθνοῦς καχυποψίας καὶ τοῦ ἐμπραγμάτου πολέμου φαίνεται αὐξανόμενον. Δὲν θὰ ἐνδιατρίψωμεν εἰς λεπτομερείας γνωστάς. Μᾶλλον ἂς ἐνθυμηθῶμεν μὲ ἄφατον εὐγνωμο-

σύνην ὅτι ὁ Κύριος, ὅστις «τοὺς αἰῶνας ἐποίησεν» (Ἑβρ. α΄. 2), κάθηται ἐπὶ τοῦ θρόνου Αὐτοῦ, ἐδόθη δὲ Αὐτῷ πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς. Διὰ μέσου τῶν μεταβαλλομένων ἐτῶν Αὐτὸς παραμένει ἀμετάβλητος — «ὁ αὐτὸς χθές, σήμερον καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας» (Ἑβρ. ιγ΄. 7), δυνάμενος νὰ κάμῃ ὑπὲρ ἐκ περισσοῦ ὑπὲρ πάντα ὅσα ζητοῦμεν ἢ νοοῦμεν.

Συνερχόμενοι λοιπὸν ἐν τῷ ὀνόματι Αὐτοῦ ἂς ἐνθυμώμεθα, πρὸς ἐνθάρρυνσιν ἡμῶν, τρεῖς μεγάλας ἀληθείας περὶ τῆς προσευχῆς :

α΄) ***Ὅτι εἶναι θέλημα Θεοῦ.*** Αὐτὸς μᾶς προσκαλεῖ νὰ προσευχώμεθα· μᾶς προτρέπει, μάλιστα μᾶς διατάσσει νὰ προσευχώμεθα. Μᾶς ἐνθαρρύνει ὑποσχόμενος σαφῶς ὅτι ἡ προσευχή μας θὰ εἰσακουσθῇ καὶ ἀμειφθῇ. Ἂς προσέλθωμεν λοιπὸν μετὰ παρρησίας πρὸς τὸν θρόνον τῆς Χάριτος.

β΄) ***Ὅτι ὁ Χριστὸς μᾶς ἔδωκε τὸ παράδειγμα τῆς προσευχῆς.*** Αὐτὸς προσηύχετο ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ τώρα μεσιτεύει ἐν οὐρανοῖς. Τὸ παράδειγμα τοῦ Κυρίου εἶναι ὑποχρεωτικὸν διὰ τοὺς ὀπαδοὺς Αὐτοῦ. Ἀρκεῖ εἰς τὸν μαθητὴν νὰ ἦναι ὡς ὁ Διδάσκαλος αὐτοῦ.

γ΄) ***Ὅτι ὁ Χριστὸς ὑπόσχεται τὴν παρουσίαν Αὐτοῦ.*** Ἂς πιστεύσωμεν εἰς τὴν ὑπόσχεσίν Του καὶ ἂς τὸν ἀναμένωμεν νὰ ἦναι ἀληθῶς καὶ πραγματικῶς παρὼν εἰς τὰς συνάξεις μας. Δυστυχῶς συχνάκις οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν ἀμαυροῦνται ὑπὸ τῆς ἀπιστίας καὶ δὲν τὸν διακρίνομεν. Ἐὰν ἐπιστεύομεν ὡς ἔπρεπεν εἰς τὴν παρουσίαν Του καὶ ἐμένομεν εἰς τὴν ἀδελφωσύνην καὶ δύναμιν, ἣν ἐνέχει ἡ παρουσία Του, ὁποία ἀναζωογόνησις θὰ ἐπήρχετο ἐπὶ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ὁποία εὐλογία θὰ ἐξεχύνετο εἰς τὸν κόσμον, ὃν Αὐτὸς ἀπέθανεν ἵνα σώσῃ! Διατί λοιπὸν νὰ μὴ ἐπέλθωσι τὰ μεγάλα ταῦτα ἀγαθά; Αὐτὸς εἶναι ἰσχυρὸς εἰς τὸ σώζειν καὶ πρόθυμος νὰ ἐκχέῃ τὴν χάριν Αὐτοῦ, ἀπορεῖ δὲ διὰ τὴν ἀπιστίαν ἡμῶν.

Ἂς ζητήσωμεν λοιπὸν τὸ πρόσωπον Αὐτοῦ μετὰ συντριβῆς καρδίας. Ἂς ἐκζητήσωμεν Αὐτόν, ἐνόσῳ δύναται νὰ εὑρεθῇ. Ἀλλ' ἂς ἔλθωμεν μετὰ ζήλου καὶ πίστεως, διότι Αὐτὸς εἶπε: «Θέλετε μὲ ζητήσει καὶ εὑρεῖ, ὅταν μὲ ἐκζητήσητε ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ὑμῶν».

Ὑμέτεροι ἀδελφοὶ ἐν Χριστῷ

(Ἕπονται αἱ ὑπογραφαὶ 24 ἐπισκόπων τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Σέδερμπλομ τῆς Οὐψάλας Σουηδίας, τῶν προέδρων τῶν Πρεσβυτερικῶν, Μεθοδιστικῶν, Βαπτιστικῶν καὶ Ἀνεξαρτήτων Ἐκκλησιῶν Ἀγγλίας, Σκωτίας καὶ Ἰρλανδίας, τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Βιβλικῶν καὶ Ἱεραποστολικῶν Ἑταιρειῶν καὶ ἄλλων Εὐαγγελικῶν ὀργανώσεων).

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΩΝ ΣΥΜΠΡΟΣΕΥΧΩΝ

Κυριακή, 2 Ἰανουαρίου.

ΘΕΜΑΤΑ ΔΙ' ΟΜΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΚΗΡΥΓΜΑΤΑ

— «Διελογίσθην τὰς ἀρχαίας ἡμέρας, τὰ ἔτη τῶν αἰώνων... θέλω μνημονεύει τὰ ἔργα τοῦ Κυρίου.... τὰ ἀπ' ἀρχῆς θαυμάσιά σου» (Ψαλμ. πζ.' 5, 11).

— «Θρόνος δόξης, ὑψωμένος ἐξ ἀρχῆς, εἶναι ὁ τόπος τοῦ ἁγιαστηρίου ἡμῶν» (Ἱερ. ιζ', 12).

— «Ὁ φόβος τοῦ Κυρίου, αὐτὸς εἶναι ὁ θησαυρός σου» (Ἡσ. λγ', 6).

— «Θάρρει» (Ματθ. θ', 2', ιδ', 27. Πράξ. ιγ', 11).

— «Ἰδοὺ ἔθεσα ἐνώπιόν σου θύραν ἀνεῳγμένην, καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ κλείσῃ αὐτήν» (Ἀποκ. γ', 8).

Δευτέρα, 3 Ἰανουαρίου.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ ΚΑΙ ΤΑΠΕΙΝΩΣΙΣ

Ἄς προφθάσωμεν ἐνώπιον Αὐτοῦ μετὰ δοξολογίας.... Δεῦτε, ἂς γονατίσωμεν ἐνώπιον τοῦ Κυρίου τοῦ Ποιητοῦ ἡμῶν» (Ψαλμ. ϟε'. 2, 6).

Εὐχαριστία:

Διὰ τὴν ἀγαθότητα καὶ τὴν χάριν τοῦ Κυρίου, καὶ διὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς μακροθυμίαν Αὐτοῦ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος.

Διότι τώρα ἡ σωτηρία ἡμῶν εἶναι πλησιεστέρα παρ' ὅ,τι ἐπιστεύσαμεν.

Διότι παρ' ὅλας τὰς ἐν τῷ παρελθόντι ἀποτυχίας καὶ ἀπιστίας μας, ὁ Θεὸς θέτει ἐνώπιον ἡμῶν ἀνοικτὴν θύραν δι' ὑπηρεσίαν.

Ἐξομολόγησις:

Τῆς ἀπιστίας καὶ ἀπροθύμου ὑπηρεσίας μας.

Τῶν κρυφίων ἁμαρτημάτων μας, τῶν ἁμαρτιῶν τὰς ὁποίας ἐνθυμούμεθα καὶ τῶν λησμονημένων ἁμαρτιῶν.

Τῆς τάσεώς μας πρὸς τὴν νωθρότητα, τῆς παραμελήσεως τῆς προσευχῆς καὶ ἀναγνώσεως τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ.

Δέησις καὶ ἐκ νέου ἀφιέρωσις:

— «Δὲν θέλεις πάλιν ζωοποιήσει ἡμᾶς, ἵνα εὐφραίνηται ὁ λαός Σου εἰς Σέ;» (Ψαλμ. πε'. 6).

Ἀναγνώσματα: Ψαλμ. ϟε', ργ'., Πραξ. α'. 1—8, Γαλ. ε'. 16—26.

Τρίτη, 4 Ἰανουαρίου.

Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

— «Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ, τὴν ὁποίαν ἐξηγόρασε διὰ τοῦ ἰδίου Αὐτοῦ αἵματος» (Πράξ. κ', 28).

Εὐχαριστία :

Διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν του, καὶ διὰ τοὺς ἀγαθοὺς σκοποὺς δι' οὓς τὴν ἐκάλεσεν εἰς τὸ εἶναι.

Διὰ τὴν ζωογονηθεῖσαν ἐπιθυμίαν πρὸς ἑνότητα μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ σώματός του.

Διὰ τὴν αὔξησιν τῆς ἀγάπης, καὶ τὴν ἀφυπνισθεῖσαν κοινωνικὴν συνείδησιν μεταξὺ τῶν πιστῶν.

Ἐξομολόγησις :

Τῆς ἀνάγκης τελειοτέρου ἀτομικοῦ ἁγιασμοῦ, ἵνα ὁ Χριστὸς μεγαλυνθῇ ἐν ἡμῖν.

Τῆς ἐλλείψεως ἀγάπης πρὸς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων.

Τοῦ ἀνετοίμου ἡμῶν πρὸς ὑπηρεσίαν καὶ μαρτυρίαν.

Τῆς δειλίας καὶ ὑπερηφανείας μας.

Δέησις :

Ὑπὲρ πάντων τῶν λειτουργῶν, ἱεροκηρύκων, ἐργατῶν καὶ μελῶν. Ὑπὲρ πάντων τῶν ἀποτεθαρρημένων καὶ ἐστερημένων χαρᾶς εἰς τὸ ἔργον των. Ὑπὲρ ἀποστατῶν, ἵνα ἐπιστραφῶσιν. Ὑπὲρ νέου χρίσματος καὶ ἀνακαινίσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. «Ἀπόδος ἡμῖν τὴν ἀγαλλίασιν τῆς σωτηρίας σου».

Ἀναγνώσματα. Ψαλμ. ρλγ', Ἰωαν. γ', 25—36, Β' Κορ. ε', 14—21 Ἐφ, β', 13—22, Ἀπ. α', 10—20).

Τετάρτη, 5 Ἰανουαρίου.

ΕΘΝΗ ΚΑΙ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΙΣ ΑΥΤΩΝ

«Ἐποίησεν ἐξ ἑνὸς αἵματος πᾶν ἔθνος ... διὰ νὰ ζητῶσι τὸν Κύριον». (Πράξ. ιζ'. 26—27).

Ἄς συγκεντρώσωμεν ἤδη ἐν σιωπῇ τὸ πνεῦμα μας ἵνα συναισθανθῶμεν τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅστις ἑνώνει ἡμᾶς ἐν Ἑαυτῷ μετὰ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν ἐν παντὶ ἔθνει.

Ἄς εὐχαριστήσωμεν τὸν Κύριον :

Διὰ πᾶσαν προσπάθειαν πρὸς καλλιτέραν συνεννόησιν καὶ προσέγγισιν μεταξὺ τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς.

Διὰ τὴν ἀναζωογονηθεῖσαν συναίσθησιν τῆς διεθνοῦς ἀδελφότητος.

Διὰ τὸν βαθμὸν τῆς ἐπιτυχίας ἣν ἔσχεν ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν πρὸς διάδοσιν τοῦ πνεύματος τῆς εἰρήνης καὶ συνεννοήσεως.

Ἂς δεηθῶμεν:

Ὑπὲρ τῆς ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ἐθνικῆς, διεθνοῦς καὶ βιομηχανικῆς εἰρήνης.

Ὑπὲρ ἀπαλλαγῆς τῶν ἐθνῶν ἀπὸ τὸν ὑλισμὸν καὶ ἀπὸ τὰς ἐλλιπεῖς ἠθικάς ἀρχὰς, διὰ τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς διδασκαλίας Του.

Ὅπως κυβερνῆται καὶ κυβερνήσεις καθυποτάξωσιν ἑαυτοὺς εἰς τὴν ὁδηγίαν τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ ἐξασκήσει τῶν μεγάλων αὐτῶν καθηκόντων καὶ εὐθυνῶν.

Ὅπως τὸ πνεῦμα τῆς ἀναρχίας περιορισθῇ καὶ ἀντικατασταθῇ διὰ τῆς οὐρανίου σοφίας, ἥτις εἶναι καθαρὰ, ἁγνὴ καὶ εἰρηνική.

Ὅπως τὰ κακὰ τῆς ἀκολασίας, ἀκρασίας καὶ χαρτοπαιξίας ἐξαφανισθῶσι διὰ τοῦ κηρύγματος τοῦ Εὐαγγελίου.

Ὅπως εἰς χώρας ἰδιαιτέρως εὐλογηθείσας μὲ τὴν γνῶσιν τοῦ Χριστοῦ ἡ Κυριακὴ ἡμέρα τηρῆται ὀρθῶς καὶ ἁγιάζηται.

Ἀναγνώσματα: Δευτ. ϛ΄. 1—15, Ψαλμ. πζ΄, Α΄. Τιμ. β΄. 1—6, Ἀποκ. ζ΄. 9—17.

Πέμπτη, 6 Ἰανουαρίου.

ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

«Πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα, κηρύξατε τὸ Εὐαγγέλιον εἰς πᾶσαν τὴν κτίσιν». (Μάρκ. ιϛ΄. 15).

Εὐχαριστία:

Διότι εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Λυτρωτοῦ δὲν ὑπάρχουν σύνορα, ἐπειδὴ «ὁ ἀγρὸς εἶναι ὁ κόσμος».

Διότι ὁ Θεὸς τόσον ἠγάπησε τὸν κόσμον ὥστε, ἔδωκε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν Μονογενῆ διὰ νὰ τὸν σώσῃ, καὶ καλεῖ τὴν Ἐκκλησίαν Του ἵνα μαρτυρήσῃ ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς μεγάλης αὐτοῦ Σωτηρίας.

Διότι εἰς τὴν πρόσκλησιν τοῦ Θεοῦ τόσον προθύμως ἀνταπεκρίθη ἡ Ἐκκλησία Αὐτοῦ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος.

Διὰ πᾶσαν τὴν ἀφιέρωσιν τῆς Ἱεραποστολικῆς ὑπηρεσίας, καὶ διὰ τὴν εὐλογίαν, δι' ἧς ὁ Θεὸς ἐπεσφράγισεν αὐτήν.

Δέησις:

Ὅπως τὸ Εὐαγγέλιον κηρυχθῇ πλήρως μέχρι περάτων τῆς γῆς.

Ὅπως ὁ Κύριος τοῦ θερισμοῦ ἀποστείλῃ πλειοτέρους ἐργάτας εἰς τοὺς ὡριμάσαντας ἀγρούς.

Ὅπως ἡ Ἐκκλησία ἐνθυμῆται πάντοτε ὅτι τὸ πρῶτόν της καθῆκον εἶναι νὰ εὐαγγελίσηται ὅλον τὸν κόσμον.

Ὅπως οἱ ἰθαγενεῖς νεοφώτιστοι καταστῶσι πιστοὶ μάρτυρες πρὸς τοὺς μὴ εὐαγγελισθέντας γείτονάς των.

Ὑπὲρ τοῦ ἔργου πασῶν τῶν Βιβλικῶν ἑταιρειῶν.

Ὑπὲρ τῶν ἐν Κίνᾳ καὶ ἀλλαχοῦ κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας πασχόντων καὶ κινδυνευόντων Χριστιανῶν ἱεραποστόλων.

Ἀναγνώσματα: Ψαλμ. ρμέ, Ἠσ. ξ', Ματθ. η', 5—13, Πράξ. ι', 34—48, Ἀποκάλ. κα', 1—4 καὶ κα', 22—κβ', 5.

Παρασκευή, 7 Ἰανουαρίου.

Η ΝΕΟΛΑΙΑ

«...Πρὸς ἐσᾶς εἶναι ἡ ἐπαγγελία καὶ πρὸς τὰ τέκνα σας». (Πράξ. β' 39).

Εὐχαριστία:

Διὰ τὸ πιστὸν ἔργον τῶν διδασκάλων τῶν Κυριακῶν Σχολείων, τῶν διευθυντῶν Ἱερογραφικῶν ὁμάδων καὶ τῶν Χριστιανῶν ἐργατῶν εἰς ὅλους τοὺς θρησκευτικοὺς συλλόγους τῶν Νέων.

Διὰ πᾶσαν νεαρὰν καρδίαν ὑποταχθεῖσαν εἰς τὸν Σωτῆρα κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος.

Διὰ τὸ ἔργον πάντων, οἵτινες προάγουσι τὴν καθημερινὴν ἀνάγνωσιντῶν Γραφῶν μεταξὺ τῶν νέων.

Δέησις:

Ὑπὲρ τῶν γονέων, ἵνα συναισθανθῶσι τὰς εὐκαιρίας καὶ τὰς εὐθύνας των πρὸς διαπαιδαγώγησιν τῶν τέκνων των εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου.

Ὑπὲρ πάντων οἵτινες ἐπιδρῶσιν ἐπὶ τῶν νέων τῆς πατρίδος μας, — διδασκάλων, καθηγητῶν, συγγραφέων, κτλ.

Ὑπὲρ εὐλογίας ἐπὶ τῶν οἰκογενειῶν μας καὶ ὑπὲρ γενικεύσεως τῆς συνηθείας, τῆς οἰκογενειακῆς λατρείας.

Ὑπὲρ πάσης Χριστιανικῆς δράσεως καὶ μαρτυρίας ἐν τοῖς Σχολείοις, Γυμνασίοις καὶ Πανεπιστημίοις.

Ἀναγνώσματα: Ψαλμ. ριθ'. 1—16, Ματθ. ιθ' 13—22, Ἰωάν. δ'. 46—54 Β'. Τιμ. γ'. 10—17.

Σάββατον, 8 Ἰανουαρίου.

Η ΠΑΡ' ΗΜΙΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΔΡΑΣΙΣ.. ΟΙ ΙΟΥΔΑΙΟΙ.

Ἂς εὐχαριστήσωμεν τὸν Κύριον:

Διὰ τὰ μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν μας Ἰουδαίων πολλὰ ἐκδηλωθέντα σημεῖα ἑνὸς νέου ἐνδιαφέροντος διὰ τὸ πρόσωπον τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Διὰ πάσας τὰς εὐλογίας, αἵτινες διὰ τοῦ Ἰσραὴλ ἦλθον εἰς τὸν κόσμον.

"Ας δεηθῶμεν τοῦ Κυρίου:

Ὑπὲρ τοῦ Ἰσραήλ, ἵνα σωθῇ ἀπὸ τοῦ ὑλισμοῦ, τῆς ἀπιστίας καὶ τῆς δεισιδαιμονίας, τῶν τόσον διαδεδομένων μεταξὺ τοῦ ἀρχαίου λαοῦ τοῦ Θεοῦ.

Ὑπὲρ τοῦ Ἰσραήλ, ἵνα ἀνακαλύψῃ ἐν τῷ Κυρίῳ Ἰησοῦ τὸν ἐπηγγελμένον Μεσσίαν.

Ὑπὲρ πάντων τῶν ἐργαζομένων διὰ τὴν πνευματικὴν ἀναζωπύρησιν εἰς τὰς πόλεις καὶ κωμοπόλεις μας· καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν δρώντων μεταξὺ τῶν πτωχῶν, πεπτωκότων καὶ δυστυχούντων.

Ὑπὲρ τῶν πιστῶν, ἵνα κατὰ τὴν παροῦσαν ἡμέραν τῆς καλῆς ἀγγελίας μὴ σιωπήσωσιν.

Ὑπὲρ τῆς συνεχίσεως τῆς εὐλογίας τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοῦ Παγκοσμίου Εὐαγγελικοῦ Συνδέσμου καὶ τῆς παγκοσμίου του δράσεως.

Ἀναγνώσματα: Ἠσαΐα α΄, 1—20, Ἱερεμ. ιϛ΄. 10—21, Μάρκ. ε΄, 15—20, Ἰωάν. ιβ΄, 37—50, Ρωμ. θ΄, 1—5,27—33.

Ο ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΟΠΛΟΠΟΙΟΥ

Ὑπὸ WILLIAM O. STODDARD

Διήγημα τοῦ ἔτους 30 μ. Χρ.

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ)

(συνέχεια)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 27ον.

Ὁ Κύριλλος ἐν Ρώμῃ.

Παρῆλθον ἀρκετοὶ μῆνες καὶ ἡ Εὐνίκη ἔζη εὐτυχὴς εἰς τὴν Ἰόππην. Ἡ ράπτρια, πλησίον τῆς ὁποίας διέμενεν αὐτὴ καὶ ἡ Ἀβιγαία, ὠνομάζετο Δορκὰς καὶ ἦτο γυνὴ πλήρης καλῶν ἔργων, ἀγαπητὴ εἰς ὅλους καὶ ἰδίως εἰς τοὺς πτωχούς. Αὕτη δὲν ἐχόρταινε νὰ ἀκούῃ τὴν Εὐνίκην καὶ τὴν Ἀβιγαίαν νὰ διηγῶνται τοὺς λόγους καὶ τὰ ἔργα τοῦ Ναζωραίου Ἰησοῦ, τοῦ Υἱοῦ τοῦ Δαβίδ. Ἄλλως τε ὁ Γαλιλαῖος προφήτης καὶ διδάσκαλος ἦτο εἰς τὰ στόματα ὅλου τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ, καὶ ἕως τὴν Ἰόππην ἠκούοντο τὰ θαύματά του.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ὁ Κύριλλος εὑρίσκετο εἰς τὴν Ρώμην, ὅπου ὅμως δὲν ἠδυνήθη νὰ εὕρῃ ἐργασίαν, ὡς εἶχεν ἐλπίσει, καὶ συνεπῶς εἶχε φθάσει εἰς τὸν τελευταῖόν του ὀβολόν. Ἡ πόλις ἦτο γεμάτη ἀπὸ δούλους, οἱ ὁποῖοι ἔκαμνον πᾶσαν ἐργασίαν δωρεάν, καὶ ὁ νεαρὸς Ἰουδαῖος δὲν εὕρισκε πόρον ζωῆς, εἶχε δὲ περιέλθει εἰς ἀπελπισίαν· μὲ τὰ τότε μέσα τῆς συγκοινωνίας ἦτο πολὺ δύσκολον νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν πατέρα του περὶ τῆς θέσεώς του καὶ ἀκόμη δυσκολώτερον διὰ τὸν Ἔσδραν νὰ τῷ ἐμβάσῃ χρήματα.

Μίαν ἡμέραν, καθὼς περιήρχετο τοὺς δρόμους τῆς πόλεως νῆστις καὶ

ρακένδυτος, εἶδε τοιχοκολλημένην μίαν πινακίδα, ἥτις εἰδοποίει ὅτι, οἱ θέλοντες νὰ διαγωνισθοῦν εἰς τοὺς ἀγῶνας δρόμου εἰς τὸ ἀμφιθέατρον εἶναι δεκτοί, καὶ ὅτι εἰς τὸν νικητὴν ἑκάστου ἀγωνίσματος θὰ ἐδίδετο βραβεῖον δέκα *σεστερτίων* (περίπου 500,000 δραχμῶν σημερινῶν). Εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ Κυρίλλου ἀνεπήδησεν ἀμέσως λάμψις ἐλπίδος, διότι εἰς τὴν πατρίδα του εἶχε τὴν φήμην καλοῦ δρομέως. Ἐὰν ἐκέρδιζε τὸ βραβεῖον τοῦτο, μὲ αὐτὸ τὸ ποσὸν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ἰόππην καὶ τοὺς οἰκείους του.

Διὰ τοῦτο ἔσπευσεν εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ ἀμφιθεάτρου καὶ ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν θυρωρὸν νὰ τὸν ἐγγράψῃ ὡς ὑποψήφιον ἀγωνιστήν. Ὁ θυρωρὸς τὸν εἰσήγαγεν ἀμέσως εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ διευθυντοῦ, ὅστις τὸν ἐκύτταξε μετὰ προσοχῆς καὶ τὸν ἠρώτησε τὸ ὄνομά του. Ὅταν δὲ ἔμαθεν ὅτι εἶναι Ἰουδαῖος ἐκ Γαλιλαίας, ἤρχισε νὰ τῳ ὁμιλῇ εἰς τὴν Ἀραμαϊκὴν διάλεκτον.

— «Καὶ ἐγὼ Γαλιλαῖος εἶμαι καὶ συγγενής σου μάλιστα! Εἶμαι ὁ Ρουβὴν ὁ υἱὸς τοῦ Νασσούρ. Τί κάμνει ἡ οἰκογένειά μου, ὁ ἀδελφός μου ὁ ραββῖνος Ἰσαάκ;

— «Εἶναι ὅλοι καλά,» ἀπήντησεν ὁ Κύριλλος μὲ συγκίνησιν ὄχι μικροτέραν τῆς τοῦ διευθυντοῦ. Καὶ ἤρχισε νὰ τῷ δίδῃ λεπτομερεῖς πληροφορίας περὶ τῶν οἰκείων του, τὰς ὁποίας ὁ Ρουβὴν ἤκουε σχεδὸν δακρύων. Ἐπὶ τέλους εἶπε:

— «Θέλεις νὰ ἀγωνισθῇς εἰς τὸ ἀμφιθέατρον; Ἔχει καλῶς, καὶ θὰ βάλω νὰ σὲ προγυμνάσουν ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα. Ἤξευρε ὅμως ὅτι πρέπει νὰ ὑποστῇς προκαταρκτικὴν δοκιμασίαν ἐνώπιον τοῦ πραίτωρος καὶ κατὰ τὸν κανονισμόν, ἂν νικηθῇς κατὰ τὴν δοκιμασίαν αὐτήν, θὰ μαστιγωθῇς καὶ ἐγὼ δὲν θὰ ἐμπορέσω νὰ σὲ σώσω ἀπὸ τὸ μαστίγωμα. Συνάμα σημείωσε καὶ τοῦτο — λησμόνησε ὅτι εἶσαι Ἑβραῖος, ἕωσοῦ νικήσῃς. Διάκοψε κάθε σχέσιν μὲ τὸν Νόμον τοῦ Μωϋσέως, ἐνόσῳ εἶσαι ἀγωνιστὴς εἰς τὸ Ρωμαϊκὸν ἀμφιθέατρον.»

Ὁ Κύριλλος συγκατένευσε, καὶ ὑπηρέται τὸν ὡδήγησαν εἰς ἓν διαμέρισμα, ὅπου διέμενον οἱ προπονούμενοι διὰ τοὺς ἀγῶνας. Ἐκεῖ τῷ ἐδόθη κλίνη καὶ εἰδικὴ ἐνδυμασία καὶ ἐκεῖ μαζὺ μὲ πολλοὺς ἄλλους ὑποψηφίους ἔμεινεν ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα, τρεφόμενος καὶ γυμναζόμενος ὑπὸ εἰδικῶν γυμναστῶν. Οἱ περισσότεροι τῶν ἀγωνιστῶν ἦσαν δοῦλοι, τοὺς ὁποίους οἱ κύριοί των ἐνέγραφον ὡς ἀγωνιστάς, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ κερδίσῃ τις ἐξ αὐτῶν τὸ βραβεῖον, ὅπερ τότε θὰ περιήρχετο εἰς τὸν κύριον τοῦ νικητοῦ.

Ἑκάστην πρωΐαν οἱ προπονούμενοι ἐξήρχοντο εἰς τὸν στίβον τοῦ ἀμφιθεάτρου καὶ ἔτρεχον κατὰ ζεύγη ἢ κατὰ ὁμάδας, ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τῶν προγυμναστῶν, οἵτινες ἦσαν σκληροὶ καὶ κτηνώδεις ἄνθρωποι, μὴ ἔχοντες ἄλλην φροντίδα ἢ πῶς νὰ παρασκευάσουν καλοὺς δρομεῖς καὶ μὴ δυσκολευόμενοι νὰ ὑβρίζουν βαναυσότατα τοὺς προπονουμένους κατὰ τρόπον, ὅστις ἔκαμνε τὸν Κύριλλον πολλάκις νὰ ἐξανίσταται. Ἀλλ᾽ ὁ φόβος τῆς πείνης καὶ ὁ πόθος τοῦ νὰ νικήσῃ καὶ κερδίσῃ τὸ βραβεῖον, ὥστε νὰ δυνηθῇ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πατρίδα του, τὸν ἔκαμε νὰ ὑπομένῃ τὰς ὕβρεις καὶ βαναυσότητας τῶν προγυμναστῶν καὶ τὴν οὐχὶ ὀλιγώτερον βάναυσον συντροφίαν τῶν δούλων συναγωνιστῶν του.

* * *

Εἶχε παρέλθει πλέον ἡ ἑβδομὰς τῆς προπονήσεως. Ὁ Κύριλλος εἶχε συνέλθει

ἐκ τῆς κοπώσεως καὶ τῆς πείνης, καὶ ἐγυμνάζετο κανονικῶς καὶ ἀκόπως. Εἰς τὸ διάστημα αὐτὸ ἐξήταζε καθημερινῶς τοὺς ἀντιπάλους του, καὶ ἐπείσθη ὅτι δὲν εἶχε νὰ φοβηθῇ κανένα εἰμὴ μόνον ἕνα Ἀθηναῖον Ἀπ.λλώ, ὅστις ἦτο δοῦλος πλουσιωτάτου Ρωμαίου εὐπατρίδου ὀνόματι Ταλιηνοῦ. Ὁ νέος οὗτος εἶχε σῶμα ὡραῖον καλῶς ἠσκημένον, ἦτο δὲ ὀλίγον τι ὑψηλότερος τοῦ Κυρίλλου.

Τὴν προτεραίαν τῶν ἀγώνων, ὅτε διὰ τελευταίαν φορὰν ἐξετέλεσαν οἱ ἀθληταὶ τὸν δρόμον, ὑπὸ τὰ ὄμματα πολλῶν Ρωμαίων, ἐνδιαφερομένων εἰς τὴν ἔκβασιν τοῦ ἀγῶνος, ἐξ οὗ ἐκρέμαντο περιουσίαι ὁλόκληροι, ὁ Κύριλλος ἤκουσε τὸν ἑξῆς διάλογον μεταξὺ τοῦ πάτρωνός του Οὐαλερίου καὶ τοῦ πάτρωνος τοῦ Ἀπολλὼ Ταλιηνοῦ.

— Εὐγενέστατε Ταλιανὲ πρέπει νὰ σπεύσῃς νὰ εὕρῃς ἵππον ἀντάξιον νὰ περάσῃ τὸν πάνθηρά μου, τὸν Σύρον! Στοιχηματίζω ἑκατὸν *σεστέρτια* ὅτι θὰ ἔλθῃ πρῶτος ὁ Σύρος μου!

— «Δέχομαι τὸ στοίχημα Οὐαλέριε,» ἀπεκρίθη ὀργίλως ὁ Ταλιηνός. «Ὁ Ἀθηναῖός μου εὐκόλως θὰ φάγῃ τὸν Σύρον σου.»

Καὶ τότε ἀντελήφθη ὁ Κύριλλος, ὅτι εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτὸν ἐπαίζοντο ὁλόκληροι περιουσίαι, καὶ ὅτι ἐν ἀποτυχίᾳ του, τρομερὰ θὰ ἦσαν δι' αὐτὸν τὰ ἀποτελέσματα,

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν, ὀλίγον πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ δρόμου, ἐνῷ ὁ Κύριλλος ἵστατο παραπλεύρως τοῦ Ἀπολλώ, ἀναμένων τὸ σύνθημα τῆς ἐκκινήσεως βλέπει τὸν Ταλιηνὸν νὰ πλησιάζῃ τὸν Ἀπολλὼ καὶ διέκρινε τὰς λέξεις αὐτάς:

— «Σοῦ ὑπεσχέθην τὴν ἐλευθερίαν σου ἂν ἔλθῃς μεταξὺ τῶν τεσσάρων πρώτων. Τώρα σοῦ λέγω, ὅτι ἂν ἔλθῃς πρῶτος, θὰ σοῦ χαρίσω ἐπιπλέον καὶ τὴν ἐλευθερίαν ὁλοκλήρου τῆς οἰκογενείας τοῦ πατρός σου, καὶ τὴν περιουσίαν σου εἰς τὰς Ἀθήνας, ἥτις κατεσχέθη!»

Τὴν αὐτὴν δὲ στιγμὴν ὁ Οὐαλέριος πλησιάσας τὸν Κύριλλον, τοῦ λέγει ἐπιτακτικῶς:

— «Τὸ δεύτερον βραβεῖον εἶναι πέντε *σεστέρτια*. Ἂν τὸ κερδίσῃς, θὰ κερδίσῃς μαζὺ καὶ τὴν μάστιγα καὶ θὰ ὑπάγῃς σιδηροδέσμιος νὰ ἐργάζεσαι εἰς τὰ λατομεῖα. Πρέπει νὰ ἔλθῃς πρῶτος! Μὲ ἤκουσες;»

Τὸ αἷμα ἀνέβη εἰς τὸ μέτωπον τοῦ Κυρίλλου, ἀλλὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ σάλπιγξ ἠκούσθη, καλοῦσα τοὺς ἀθλητὰς νὰ λάβωσι τὰς θέσεις των. Δεύτερον σάλπισμα, καὶ ὅλοι ἐξεπελύθησαν μαζῇ ἀπὸ τὴν ἀφετηρίαν.

Πρῶτος ὅλων ἔτρεχεν ὁ Ἀπολλώς, ὥς τι βέλος, τὸ ὁποῖον ἐξαπολύεται ἀπὸ τόξου μετὰ τοῦτον δὲ ὁ Κύριλλος, ὅστις ἐκράτει τὴν προσπάθειάν του διὰ τὸν τελευταῖον γύρον, ὀπίσω δὲ οἱ διάφοροι ἄλλοι, ἐκ τῶν ὁποίων εἷς ἐσκόνταψε καὶ ἔπεσεν, ἐπ' αὐτοῦ δὲ καὶ ὁ κατόπιν ἐρχόμενος· ὅλους τούτους ἀνέμενεν ἡ μάστιγξ.

Ὁ δεύτερος γύρος τοῦ στίβου ἔφερε τὸν Κύριλλον καὶ τὸν Ἀπολλὼ τρέχοντας ὦμον πρὸς ὦμον. Ἡ ἔντασις τῆς προσοχῆς τοῦ πλήθους τῶν θεατῶν ἦτο μεγάλη τώρα. Καὶ αὐτὸς ὁ Αὐτοκράτωρ μετὰ τῆς λαμπρᾶς συνοδείας τῶν Ρωμαίων εὐπατριδῶν παρηκολούθει ἀπνευστὶ τοὺς ἰσοπάλους δρομεῖς, ἀρχίζοντας τὸν τελικὸν γύρον. Ὁ Κύριλλος ἐνῷ ἔτρεχε, ἐσκέπτετο: «Πρέπει νὰ ἔλθω πρῶτος... θὰ ἔλθω πρῶτος... θέλω νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὴν πατρίδα, νὰ συναντήσω τὸν Βασιλέα μου!»

Ἀλλ' ὅτε, ὀλίγαι μόνον ἑκατοντάδες βημάτων τοὺς ἐχώριζον πλέον ἀπὸ τὸ

τέρμα, αἴφνης ἀντελήφθη ὅτι ὁ Ἀθηναῖος ἀνέπνεε βιαίως καὶ δυσκόλως, ρίψας δὲ βλέμμα πλάγιον, τὸν εἶδε κάτωχρον, ἕτοιμον νὰ πέσῃ.

Ὡς ἀστραπὴ τότε διῆλθον διὰ τοῦ νοὸς τοῦ Κυρίλλου λόγοι τινές, τοὺς ὁποίους εἶχε ποτὲ ἀκούσει ἐκ τοῦ στόματος τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὅτε ἐδίδασκε τὸν λαὸν ἐπὶ τοῦ Ὄρους τῆς Γαλιλαίας· εὐθὺς ἔλαβε μίαν ὑπερτάτην ἀπόφασιν, νὰ χαρίσῃ τὴν νίκην εἰς τὸν Ἀπολλῶ, ὅστις χωρὶς τοῦτο θὰ ἔχανε πᾶν ὅ,τι εἶχε ἐπιθυμητὸν εἰς τὴν ζωήν.

— «Νίκησε σύ, Ἀπολλώ! Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος μὲ διατάσσει νὰ σοῦ χαρίσω τὴν ἐλευθερίαν σου!» ἐφώναξε, καὶ εὐθὺς ἐβράδυνε τὸ βῆμά του. Μίαν ἀκόμη στιγμὴν καὶ πρῶτος φθάνει εἰς τὸ τέρμα ὁ Ἀπολλώς, διαπεράσας τὸν Κύριλλον μόλις δι' ἡμίσεος βήματος.

Αἱ ἐπευφημίαι τοῦ πλήθους τῶν θεατῶν διέσχιζον τὸν ἀέρα, ἀλλ' ἡ συγκίνησις τῶν δύο πρωταθλητῶν δὲν τοὺς ἐπέτρεπε νὰ ἀντιληφθῶσιν ἄλλο ἢ ὅτι ὡδηγοῦντο ἐνώπιον τοῦ πραίτωρος διὰ νὰ λάβωσι τὰ βραβεῖά των.

Ὁ πάτρων τοῦ Κυρίλλου Οὐαλέριος, ἔξαλλος διὰ τὴν ἀποτυχίαν του, εἶχε γίνει ἄφαντος. Ὁ Ταλιηνὸς τοὐναντίον πλήρης εὐαρεσκείας ἐπανελάμβανεν ἐνώπιον ὅλων τὴν ὑπόσχεσίν του πρὸς τὸν Ἀπολλῶ.

Πλησίον τοῦ πραίτωρος ἵστατο ὁ συμπατριώτης τοῦ Κυρίλλου Κρίσπος, ὅστις καθ' ἣν στιγμὴν τοῦ ἐνεχείριζε τὸ σακκίδιον μὲ τὰ χρυσᾶ νομίσματα, τὰ ὁποῖα τοῦ ἀνῆκον διὰ τὸ δεύτερον βραβεῖον, τῷ εἶπεν Ἀραμαϊστί:

«Ἔτρεξες καλά· δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία. Ἀλλὰ τώρα φύγε. Διέταξα νὰ σὲ ἀφήσουν νὰ ἐξέλθῃς τῶν πυλῶν τῆς πόλεως. Σπεῦσον εἰς τὴν Ὀστίαν καὶ ἔμβα εἰς τὸ πρῶτον πλοῖον, τὸ ὁποῖον θὰ εὕρῃς ἕτοιμον νὰ ἀποπλεύσῃ. Ἀδιάφορον διὰ ποῖον λιμένα. Ἂν μέχρι τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου δὲν εὑρεθῇς μακράν, κανεὶς δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ σὲ σώσῃ ἀπὸ τὴν μανίαν τοῦ Οὐαλερίου. Κρύψε τὸ σακκίδιον καλὰ εἰς τὴν ζώνην σου — νὰ μὴ ἀντιληφθῇ κανεὶς τί ἔχεις ἐκεῖ. Ὄχι, μή μου ὁμιλεῖς. Φύγε! Φύγε!»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 28ον

Ἡ ἐπάνοδος.

Οἱ φθινοπωρινοὶ μῆνες παρήρχοντο ἐξαίσιοι ἐν τῇ χλοερᾷ καλλονῇ τῶν κήπων τῆς Ἰόππης, ἀλλ' εἰς τὴν ψυχὴν τῆς Εὐνίκης ἐβασίλευε μελαγχολία, τὴν ὁποίαν ματαίως ἐζήτει νὰ ἀπορρίψῃ, διότι εἶχε παρέλθει πρὸ πολλοῦ ἡ προθεσμία διὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Κυρίλλου· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Ἔσδρας, ἂν καὶ ἐνώπιον τῆς κόρης του προσεποιεῖτο θάρρος, κατὰ μόνας ὅμως, εἰς τὸ βάθος τοῦ Σπηλαίου τοῦ Ὀδολλάμ, ἐκάθητο ἐπὶ ὥρας βυθισμένος εἰς δυσθυμίαν.

Εἰς τὴν Εὐνίκην ὅμως ἔλεγε: «Μᾶς ἔδωκε τὸν λόγον του, ὅτι θὰ ἦναι ἐδῶ τὸ Πάσχα τοῦτο, καὶ θὰ ἦναι!»

Παρῆλθε καὶ ὁ χειμὼν καὶ ἐπλησίαζε τὸ Πάσχα. Μίαν ἡμέραν μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, ἡ Εὐνίκη ἀπὸ τοῦ δώματος τῆς οἰκίας ἔβλεπε πρὸς τὸν λιμένα, ἢ μᾶλλον πρὸς τὴν θάλασσαν, διότι ἡ Ἰόππη δὲν ἔχει λιμένα, τὰ δὲ πλοῖα προσεγγίζουν εἰς ἀπόστασιν τῆς βραχώδους ἀκτῆς. Ἔβλεπε τὴν θάλασσαν κυμαινομένην

καὶ ἀφρίζουσαν ὑπὸ σφοδρὸν ἄνεμον, ὅστις ἐγίνετο ὁλοὲν ἀγριώτερος. Καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἐκ τῶν κατοίκων εἶχον κατέλθει εἰς τὴν παραλίαν, φοβούμενοι μήπως συμβῶσι δυστυχήματα ἐκ ναυαγίου. Τὸ σκότος ἐπυκνοῦτο. ἀλλ' ἐπάνω εἰς τὴν ἀφρίζουσαν θάλασσαν διεκρίνοντο σκοτεινά τινα σημεῖα, ὡσεὶ πλοῖα, χανόμενα καὶ πάλιν ἐμφανιζόμενα, πλησιέστερον ὁλοέν.

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς θαλασσοβοῆς, ἠκούσθη αἴφνης κρότος τις ἀπότομος, ἀγρίου τριξίματος, ἐνταυτῷ δὲ καὶ φωναὶ φρίκης καὶ ἀπελπισίας. Ἓν πελώριον κῦμα ὀρθοῦται ὡς μαῦρος τοῖχος, πρὸ τῆς παραλίας, καὶ ἐκσπᾷ ἐπὶ τῶν βράχων, ἐν μέσῳ τῶν ἀπελπίδων φωνῶν τῶν ναυαγῶν. Φανοὶ καὶ σχοινία ἦσαν ἤδη ἕτοιμα —μεταξὺ ἄλλων διεκρίθη μιὰ φωνὴ στεντορεία — «Βοήθεια!» Εὐθὺς δὲ πρὸς τὸ μέρος αὐτῆς ἐρρίφθη σχοινίον καὶ τὸ φῶς ἑνὸς φανοῦ, καὶ μετὰ μικρὰν ἀβεβαιότητα οἱ ἐπὶ τῆς παραλίας ᾐσθάνθησαν ὅτι τεντώνεται τὸ σχοινίον, μετὰ δυνάμεως δὲ σύροντες, ἀνέσυρον ἐπὶ τῆς ἄμμου δύο ἄτομα ἕνα κολοσσὸν καὶ ἕνα νέον, ἀμφοτέρους ζῶντας.

Ὁ Ἔσδρας ἔσκυψε πρῶτος πρὸς αὐτοὺς—«Ὦ, 'σὰν νὰ ἦναι ὁ υἱός μου!—» ἐφώναξε μὲ σπαραξικάρδιον ἀγωνίαν.—«Ἐγὼ εἶμαι, πατέρα μου, ὁ Κύριλλος»· ἠκούσθη ἀσθενῶς ἐκ τῶν χειλέων τοῦ νεωτέρου.

Τὴν χαρὰν τοῦ πατρὸς συνεμερίσθησαν ὅλοι οἱ παρεστῶτες, ἀλλ' αἱ πρὸς τὸν Ἰεχωβᾶ εὐχαριστίαι τοῦ Ἔσδρα ἠκούοντο ἀναμεμιγμέναι πρὸς εὐχὰς καὶ εὐχαριστίας εἰς τὸν Δία, τὸν Ποσειδῶνα, τὸν Ἑρμῆν καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν Ἶσιδα, διότι μεταξὺ τῶν ναυαγῶν καὶ τῶν ἐντοπίων ὑπῆρχον πολλοὶ λατρεύοντες τοὺς θεοὺς τούτους.

Ἐδόθη ὀλίγος καιρὸς εἰς τὸν Κύριλλον διὰ νὰ συνέλθῃ· τότε στηριζόμενος ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ πατρός του ἤρχισε νὰ βαδίζῃ πρὸς τὴν πόλιν, ἀλλ' ἐστράφη πρὸς ὁμάδα ναυτῶν Ἑλλήνων καὶ Σιδωνίων, οἱ ὁποῖοι ἀπήγαγον θριαμβευτικῶς ὡς δῶρον τοῦ Ποσειδῶνος εἰς αὐτοὺς τὸν σύντροφόν των, τὸν κολοσσόν, ὅστις εἶχε σώσει τὸν Κύριλλον ὅταν ἐπάλαιε μὲ τὰ κύματα, καὶ τῷ ἐφώναξε:

—«Χαῖρε, Σίμων Κυρηναῖε. Δὲν θὰ λησμονήσω ποτὲ ὅτι μοῦ ἔσωσες τὴν ζωήν!»

Τὴν χαρμόσυνον συνάντησιν μετὰ τῆς Εὐνίκης καὶ τῆς Ταβιθᾶ, ποῖος δύναται νὰ περιγράψῃ; Πλέον ἢ ἅπαξ ἐγεμίσθησαν ἐλαίου αἱ λυχνίαι, εἰς τὴν εὐρύχωρον ἀνώγειον αἴθουσαν, ἐνῷ πέριξ τῆς ἑστίας καθήμενοι ἤκουον ἀπλήστως τὸν Κύριλλον διηγούμενον τὰς περιπετείας του ἀπὸ τῆς ὥρας τῆς ἀναχωρήσεώς του μέχρι τῆς παρούσης στιγμῆς. Ἔφθασε τέλος καὶ εἰς τὰ γεγονότα μετὰ τὴν φυγήν του ἐκ τῆς Ρώμης.

—«Ὅπως μὲ εἶχε διατάξῃ ὁ Κρίσπος, ἐπεβιβάσθην εἰς τὸ πρῶτον πλοῖον ποῦ ἀπέπλεεν ἀπὸ τὴν Ὀστίαν. Ἔφευγε διὰ τὴν Μασσαλίαν, λιμένα τῆς Γαλατίας. ἀνέσπα τὰς ἀγκύρας της τὴν στιγμὴν ὅπου ἔφθασα καὶ κατώρθωσα νὰ ἐπιβιβασθῶ. Ἐκάμαμεν καλὸ ταξεῖδι, ἀλλ' εἰς τὴν Μασσαλίαν τὸ πλοῖον ἐπωλήθη εἰς Φοίνικας ἐμπορευομένους τὸν κασσίτερον εἰς τὴν Βρεττανίαν. Φοβούμενος πάντοτε μήπως ἂν μείνω εἰς τὴν ξηράν, πέσω πάλιν εἰς χεῖρας τοῦ Οὐαλέριον, ἐπροτίμησα νὰ ὑπάγω μαζύ των. Ὑπῆγα μάλιστα ὡς ναύτης, μὲ μισθόν, διότι ἦτο

τριήρης τὸ πλοῖον, μὲ τρεῖς σειρὰς κοπῶν, καὶ ἐγὼ ἐκωπηλάτουν καλά. Κανεὶς δὲ δὲν ἐφαντάσθη ὅτι ἔχω χρήματα.

Ἐπεράσαμε τοὺς Στύλους τοῦ Ἡρακλέους, τὰ στενὰ ποῦ βγαίνουν εἰς τὸν μεγάλον Ὠκεανόν. Τὰ διήλθαμεν μαζῇ μὲ τὸν στόλον τοῦ μεγάλου στρατάρχου, Δημητρίου, τὸν ὁποῖον ὠνόμαζον «Πολιορκητήν».

Ἐδῶ τὸν διέκοψεν ἡ Εὐνίκη «Ἄχ! Κύριλλέ μου, πόσα πράγματα εἶδες καὶ ἔμαθες! Κανένας νέος εἰς ὅλην τὴν πατρίδα μας δὲν ἐγνώρισε τίποτε ἀπ' ὅλα αὐτά».

Ἀλλ' ὁ Ἔσδρας ὑπέλαβε: «Τόσον τὸ καλλίτερον, παιδί μου θὰ σὲ καταστήσουν καταλληλότερον διὰ νὰ ὑπηρετήσῃς τὸν Βασιλέα μας, ὅστις τώρα ἔρχεται»!

Ἐκ τῆς Βρεττανίας ὁ Κύριλλος διηγήθη ὅτι ἐπεβιβάσθη πλοίου διά τὴν Μελίτην, ἀλλὰ κατήντησεν εἰς τὸ Βυζάντιον, ἐκεῖθεν δὲ ἀπέπλευσεν ἐπὶ πλοίου προωρισμένου διὰ τὴν Αἴγυπτον, μὲ φορτίον ἀνθρώπινον, τὸ ὁποῖον ὡς ἔμαθεν ἀργά, θὰ ἐπωλεῖτο εἰς αἰχμαλωσίαν. Τὸ πλοῖον ἐπρόκειτο νὰ σταθμεύσῃ εἰς Ἰόππην, καὶ ὁ Κύριλλος ὑπελόγιζεν ὅτι θὰ ἠδύνατο κολυμβῶν νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ξηράν.

— Ἐὰν ὅμως δὲν συνέβαινεν ἡ τρικυμία αὐτή, καὶ ἐὰν δὲν μὲ ἔσωζεν ἀπὸ τοὺς βράχους ὁ Κυρηναῖος Σίμων, δὲν θὰ ἤμην τώρα ἐδῶ μαζύ σας», εἶπε συγκεκινημένος.

— «Ἀληθῶς, υἱέ μου, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων μας σὲ ἐφύλαξε καὶ σὲ ἔφερεν εἰς τὰς ἀγκάλας μου πάλιν, ἐν εἰρήνῃ. Δόξα εἰς τὸ ὄνομα Αὐτοῦ ἐσαεί. Ἀμην.

Τώρα ἔχεις ἀνάγκην ὕπνου, διότι αὔριον ἀναχωροῦμεν διὰ τὰ Ἱεροσόλυμα».

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΡΙΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ

Ὡραῖόν τι πλοῖον κατελήφθη ὑπὸ κυκλῶνος· τὰ ἱστία αὐτοῦ κατερρακώθησαν, τὰ ἐξαρτήματά του ἐκυμάτιζον, οἱ ἱστοί του ἐκλονίζοντο, τὸ κατάστρωμα ἐσαρώνετο ὑπὸ τῶν λυσσαλέων κυμάτων, τὰ πάντα προανήγγελλον τὴν ἄφευκτον αὐτοῦ καταστροφήν. Ὁ τρόμος καὶ ἡ φρίκη κατεῖχον ὅλων τὰς καρδίας Καὶ ὅμως ὁ πλοίαρχος κατώρθωσε νὰ συγκρατήσῃ τὴν πρῷραν τοῦ πλοίου πρὸς τὸν ἄνεμον καὶ προσέχων εἰς τὴν πυξίδα ἠδυνήθη νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸ πλήρωμα τοῦ πλοίου καὶ τοὺς ἐπιβάτας.

Αἴφνης ἄθλιός της ὁρμᾷ εἰς τὴν πυξίδα, τὴν ἀποσπᾷ ἐκ τοῦ βάθρου αὐτῆς καὶ τὴν ρίπτει εἰς τὴν θάλασσαν . . .

«Τρελλέ! ἄνανδρε, προδότα!..» αἱ λέξεις αὗται ἐξῆλθον ἀπὸ τὰ στόματα πάντων. Μετά τινας στιγμὰς τὸ ὡραῖον πλοῖον προσέκρουσεν εἰς ὕφαλον καὶ κατεστράφη.

—Παράλογος ἀφήγησις, θὰ εἴπητε. Ἔγκλημα ἀκατόρθωτον!

***

Ἀκούσατε καὶ τὸ ἀκόλουθον: Γηραιός τις ὀρεσίβιος ἐπιστρέφων εἰς τὴν ὀρεινὴν κατοικίαν του, ἀνήρχετο κοπιωδῶς τὴν ἀτραπὸν, ἥτις ἔβαινε κατὰ μῆκος τοῦ κρη-

μνοῦ. Ἦτο νὺξ καὶ ἡ ὁδός του ἐφωτίζετο ὑπὸ ἑνὸς φανοῦ, ἐνῷ ῥάβδος ὑπεστήριζε τὰ κλονιζόμενα βήματά του. Αἴφνης κάποιος πλησιάζει κρυφίως, τοῦ ἁρπάζει τὴν ῥάβδον καὶ σβύνει τὸ φῶς τοῦ φανοῦ του. Ὁ γέρων χάνει τὴν ἰσορροπίαν του καὶ κατακρημνίζεται εἰς τὴν ἄβυσσον.

—Ἀτιμία! Ὄχι! μία τοιαύτη πρᾶξις εἶναι ἀδύνατος!

***

Καὶ ὅμως γνωρίζω ἓν ἔγκλημα μεγαλήτερον αὐτῶν, τὸ ὁποῖον ἔχει ἀποτελέσματα σοβαρώτερα τοῦ ναυαγίου καὶ σκληρότερα τοῦ θανάτου τοῦ γέροντος χωρικοῦ.

Ποῖον δὲ εἶναι τὸ ἔγκλημα τοῦτο;

Εἶναι τὸ ἔγκλημα τοῦ νὰ ἀφαιρέσῃ τις ἀπὸ τῆς ἀνθρωπότητος τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ, τὴν μόνην πυξίδα τοῦ ἀνθρώπου, τὸ μόνον στήριγμα καὶ τὸ μόνον φῶς διὰ τὴν ψυχήν.

Τὸ ἔγκλημα τοῦτο, διαπράττεται καθ' ἑκάστην διὰ τῆς προσφορᾶς εἰς τὸν λαὸν ἀποκτηνωτικῶν δεισιδαιμονιῶν καὶ διὰ τῆς διαδώσεως τοῦ ἀναισχύντου ἐκείνου ὑλισμοῦ, τοῦ προδρόμου τῆν χαμαιρπεστέρας δουλείας.

ΤΑ ΛΕΙΨΑΝΑ «ΤΩΝ ΚΕΔΡΩΝ ΤΟΥ ΛΙΒΑΝΟΥ»

Ἐξ ὅλων τῶν θαυμασίων δασῶν τῶν κέδρων, τὰ ὁποῖα ἐσκίαζον ἄλλοτε τὰς τεφροχρώμους κλιτῦς τοῦ ὄρους Λιβάνου, δὲν ἀπομένουν ἤδη εἰ μὴ ἀραιαί τινες λόχμαι. Ἀλλ' ἐξ ὅλων τούτων τῶν πλουσίων δασῶν, ὑπάρχει ἄλσος τι γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα «ἀλ' Ἄρζ» (τοῦτ' ἔστιν: οἱ Κέδροι), ἓν μικροσκοπικὸν ἄλσος 400 περίπου κέδρων, τὸ ὁποῖον φαίνεται ὡς μικρὸν σκοτεινόχρωμον στίγμα ἐπὶ τῶν ὀρέων, τὰ ὁποῖα ὑπέρκεινται τῆς ἱερᾶς κοιλάδος τῆς «Καντίσσα».

Αἱ ἀσήμαντοι αὗται λόχμαι εἶναι τὰ μόνα ἐναπομείναντα λείψανα τῶν ὡραίων δασῶν, τὰ ὁποῖα ἐπεξετείνοντο ἄλλοτε ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ Λιβάνου, καὶ διὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν ὁποίων εὐθύνεται μόνον ἡ ἀξίνη...

Ἐπὶ αἰῶνας ὁλοκλήρους οἱ κάτοικοι τοῦ Λιβάνου κόπτουν, πελεκοῦν, πριονίζουν καὶ καταστρέφουν τὰ δένδρα ἐν γένει· καὶ οὐ μόνον οἱ κέδροι, ἀλλὰ καὶ αἱ κυπάρισσοι, αἱ δρῦς, τὰ ὡραῖα πεῦκα, αἱ ἐλάται ἐξαφανίζονται ἀπὸ τὴν χώραν ταύτην μικρὸν κατὰ μικρόν... Τὰ δένδρα ὅμως ἐκεῖνα, ἅτινα ὑποφέρουν ἐκ τούτου περισσότερον, εἶναι οἱ βραδέως ἀναπτυσσόμενοι κέδροι. Οἱ κέδροι ἐπρομήθευσαν εἰς τὸν Χιρὰμ καὶ τοὺς Φοίνικας τὸ εὐῶδες ξύλον, τὸ ὁποῖον ἐπώλουν εἰς τὸν Σολομῶντα καὶ τοὺς λοιποὺς βασιλεῖς τῆς Ἀνατολῆς διὰ τὰ τεμένη των καὶ τὰ ἀνάκτορά των. Οἱ Ἕλληνες ἄποικοι μετεχειρίζοντο ταῦτα, καθὼς καὶ οἱ Ρωμαῖοι, κατὰ τὴν κατάκτησίν των· τούτους δὲ ἐμιμήθησαν πᾶσαι αἱ λοιπαὶ φυλαί, εἴτε αὐτόχθονες εἴτε ἑτερόχθονες, αἵτινες ἐξεμεταλλεύθησαν τὰ πλούτη τοῦ Λιβάνου. Μόνον εἰς θρησκευτικὸν μᾶλλον αἴσθημα δέον νὰ ἀποδώσωμεν τὴν διατήρησιν τῶν τελευταίων αὐτῶν λειψάνων τῶν ἐξαφανισθέντων μεγαλοπρεπῶν τούτων δασῶν.

Ὑπάρχει ὠχυρωμένον τι μέρος, τὸ ὕπερθεν τοῦ Καντίσσα ἄλσος. Πέριξ τῶν κέδρων τούτων ἀνηγέρθη ἓν τεῖχος καὶ τὸ ἄλσος τοῦτο θεωρεῖται ὡς ἐθνικὸς θησαυρός, ὡς ἐθνικὸς βωμός. Πολλοὶ ὅταν μεταβαίνωσιν εἰς τοὺς Κέδρους, προτιμῶσι τὴν ἀπὸ τῆς Τριπόλεως νέαν ἁμαξιτὴν ὁδόν· ὁ παλαιὸς ὅμως δρόμος ἐμφανίζει μερικὰς ἀπὸ τὰς μαγευτικωτέρας τοποθεσίας τοῦ Λιβάνου. Διασχίζει οὗτος τὴν φάραγγα τῆς Καντίσσας· ἄνωθεν αὐτῆς, μακρύτερα, διαφαίνεται εἰς τὸν ὁρίζοντα ἡ ὑψηλοτέρα κορυφὴ τοῦ Λιβάνου, ἡ Κύμματ-ἀς-Σαούντα, καὶ ὑπεράνω καὶ ταύτης, τὰ κολοσσιαῖα ἐκεῖνα τείχη τὰ ἀνεγερθέντα παρὰ τιτάνων· πληθὺς κρημνῶν περικλείει τὴν κοιλάδα, εἰς τὴν ὁποίαν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ κατεσπαρμέναι ἀγροικίαι καὶ ἀμπελῶνες. Ὀλίγον ἀπωτέρω ἀνέρχεται ἡ ὁδός, μέχρις ὅτου διακρίνονται ἐπὶ τέλους τὰ ὀρεινὰ χωρία τῶν Μπασαρὲ καὶ Ἔντεν μὲ μίαν μελανὴν κηλίδα πλησίον αὐτῶν· ἡ δὲ κηλὶς αὕτη σχηματίζεται ἀπὸ τοὺς Κέδρους.

Ἀπὸ τοῦ Μποσαρὲ μέχρι τῶν Κέδρων ἡ ἀπόστασις εἶναι δίωρος, ἡμιονικῶς ἐννοεῖται. Ἡ τιμὴ τῆς ἐνοικιάσεως ἑνὸς ἡμιόνου διὰ τὴν ἀνάβασιν ταύτην εἶναι 60 γρόσια τῆς Συρίας, συμπεριλαμβανομένων εἰς ταύτην καὶ τῶν πολυτίμων ὑπηρεσιῶν τοῦ ὁδηγοῦ—ἡμιονηλάτου.

Αἱ ὑπηρεσίαι δ' αὗται τοῦ ὁδηγοῦ συνίστανται εἰς τὸ νὰ προπορεύηται διὰ νὰ δεικνύῃ τὸν δρόμον, καπνίζων ἐν τῷ μεταξὺ ἢ καὶ ᾄδων τὰ ἐπιτόπια ᾄσματα μὲ τὴν ἰδιόρρυθμον μελῳδίαν των. Ἡ μακρὰ καὶ ἑλικοειδὴς ἀτραπὸς ἐν μέσῳ τῆς βραχώδους ταύτης ὀροσειρᾶς,, εἶναι ἐκτεθειμένη εἰς τὸν καυστικὸν ἥλιον κατὰ τὸ θέρος. Ἀλλ' ἡ σκηνοθεσία εἶναι θαυμασία . . . φαντασμαγορία ὑπέροχος, αἰθερία, θεάματος ἀπορρόγων βράχων, καταρρακτῶν καὶ νεφελοσκεπῶν κορυφῶν ὀρέων!.. Ἐνίοτε λησμονεῖ τις ὅτι εὑρίσκεται ἀνεπιθυμήτως εἰς τὸ χεῖλος μιᾶς ἀβύσσου, ἢ ὅτι ὁ ἡμίονος, τυφλωμένος ἀπὸ τοὺς περὶ τὸ μέτωπον αὐτοῦ ἐρυθροὺς θυσάνους καὶ κυανὰς χάνδρας, ἀνέρχεται, ἀσθμαίνων ἀτραπόν τινα προσομοιάζουσαν μᾶλλον πρὸς κοίτην ποταμοῦ... Ἀλλ' οἱ κέδροι ἐξακολουθοῦν νὰ ἀποκρύπτωνται ἀπὸ τὰ βλέμματα, ὥσπερ αἱ ἀνατολίτισσαι νύμφαι μέχρι τῆς τελευταίας στιγμῆς· οὗτοι εὑρίσκονται εἴς τι κοίλωμα τῶν ὀρέων, καὶ μόνον ὅταν εὑρεθῇ τις ἐπὶ τέλους ἐνώπιον αὐτῶν, μετὰ δίωρον κοπιώδη ἐπὶ ἡμιόνου πορείαν, τότε μόνον ἐμφανίζονται ἀποτόμως καὶ ἀπροσδοκήτως!...

Καὶ τὰ λείψανα ταῦτα, ἑνὸς ἄλλοτε πεφημισμένου δάσους, περιστοιχούμενα ἀπὸ φαιὸν περίβολον, εἶναι τὸ πᾶν!... Ὅταν ὅμως εὑρεθῇ τις πλησίον αὐτῶν τότε ἀντιλαμβάνεται τῆς ἀξίας αὐτῶν. Ἐφ' ὅσον προβαίνει ἀνερχόμενος τὸ ὀλισθηρὸν ἔδαφος τοῦ δάσους τούτου, εἰσπνέων τὸ εὐῶδες ἄρωμα τὸ πανταχόθεν ἀναδιδόμενον, ὁ ὁδοιπόρος κατανοεῖ σαφῶς τὴν σημασίαν τῆς φράσεως: «Κέδροι τοῦ Λιβάνου»! Τὰ δένδρα ταῦτα ἀναπτύσσονται πλησίων ἀλλήλων· πολλὰ τούτων ἔχουσιν ἤδη ἡλικίαν ἑκατοντάδων τινῶν ἐτῶν καὶ ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτῶν αἰσθάνεταί τις τὴν γοητείαν καὶ τὸν ψίθυρον ἁγίου τόπου... Μερικὰ ἐκ τῶν αἰωνοβίων τούτων δένδρων ἔχουσι τόσον μεγάλας τὰς διαστάσεις, ὥστε θὰ ἀπῃτοῦντο πέντε ἄνδρες διὰ νὰ ἐναγκαλισθῶσι τὸν κορμὸν ἑνὸς ἐξ αὐτῶν· ὑπολογίζεται δ' ὅτι ἡ ἡλικία αὐτῶν ἀριθμεῖ περὶ τὰς 2000 χειμώνων καὶ ἄλλων τόσων ἔαρος!.. Τίς δύναται νὰ τὸ γνωρίζῃ ἢ νὰ μᾶς βεβαιώσῃ περὶ τούτου;... Ἴσως τὰ δένδρα ταῦτα νὰ παρευ-

ρέθησαν κατὰ τὴν πρώτην ἀρχὴν τοῦ Χριστιανισμοῦ, κατὰ τὰ πρῶτα τρομερὰ ἔτη τῆς πίστεως καὶ τοῦ θριάμβου.

Ἡ σιγὴ καὶ τὸ σκιόφως ὑπὸ τοὺς πυκνοὺς αὐτῶν κλώνους καὶ τὸ ἄρωμα τῶν ἀπὸ τοῦ ἡλίου θερμαινομένων ἀρωματωδῶν τούτων δένδρων, ἐμποιεῖ τὴν ἐντύπωσιν τῆς ἀτμοσφαίρας ναοῦ, εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὥστε ὁ μικρὸς ναὸς τῶν Μαρωνιτῶν ὃν εὐσεβεῖς πιστοὶ ἀνήγειρον εἰς τὸ κέντρον τοῦ ἄλσους τούτου, φαίνεται ἐντελῶς περιττός. Ὁ κώδων τοῦ ναοῦ κρέμαται ἀπὸ τὸν κορμὸν ἑνὸς δένδρου, καὶ ἅπαξ τῆς ἡμέρας ἡ φωνή του ἠχεῖ ἀνὰ τὸ δάσος καλοῦσα τοὺς πιστοὺς εἰς προσευχήν.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ). Μ. Ν. Καΐρης.

ΠΟΙΚΙΛΑ

— *Κινούμενα πεζοδρόμια.* — Χαρακτηριστικὸν τῆς ἐποχῆς μας εἶναι ἡ ἀχαλίνωτος «βιαστικότης» περὶ τὰς μεταφοράς. Καὶ παρ' ὅλα τὰ εἰς τὴν διάθεσιν τῶν «βιαστικῶν» ἀνθρώπων μέσα μεταφορᾶς καὶ συγκοινωνίας, βλέπομεν ὅτι καὶ τὰ ὀλίγα ἐκεῖνα λεπτὰ τῆς ἀναμονῆς τοῦ σιδηροδρόμου, τροχιοδρόμου ἢ αὐτοκινήτου λεωφορείου καθίστανται πολυτέλεια ἀπαράδεκτος. Δὲν ἀπομένει πλέον παρὰ νὰ τεθῇ εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ κοινοῦ τῶν μεγαλουπόλεων, χάριν τοῦ ὑπερβιαζομένου, ἀστοῦ ἓν πεζοδρόμιον διαρκῶς ἐν κινήσει μία ὁδὸς βαδίζουσα, μία ἁμαξοστοιχία ἄνευ σταθμῶν, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὁ ἀνυπόμονος, νὰ δύναται νὰ βαδίζῃ καὶ ὁ ἴδιος, ἐὰν θέλῃ νὰ κερδίσῃ ὀλίγον χρόνον ἀκόμη.

Ἐκ τῆς ἀρχῆς αὐτῆς προέκυψε τὸ κινούμενον πεζοδρόμιον, τὸ ὁποῖον ὑπῆρξε μία τῶν ἐπιτυχιῶν τῆς Ἐκθέσεως τῶν Παρισίων τοῦ 1900. Ἐπειδὴ δὲν εἶναι δυνατὸν εἰς τοὺς ἡλικιωμένους καὶ εἰς τοὺς ἀδεξίους — οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν τὴν πληγὴν τῆς συγκοινωνίας— νὰ ἀνέλθουν ἀκινδύνως εἰς πεζοδρόμιον κινούμενον μὲ σχετικὴν ταχύτητα πλέον 3 ἕως 4 χιλιομέτρων τὴν ὥραν, θὰ ἦτο ἀνάγκη, διὰ νὰ ἀνέλθῃ τις εἰς πεζοδρόμιον κινούμενον μὲ ταχύτητα 20 χιλιομ. τὴν ὥραν, νὰ περάσῃ ἀπὸ τέσσαρα ἄλλα ἐνδιάμεσα πεζοδρόμια κινούμενα μὲ ταχύτητα 4, 8, 12 καὶ 16 χιλιομ. τὴν ὥραν — πρᾶγμα δυσκατόρθωτον ἀπὸ πρακτικῆς ἀπόψεως.

Ἐγένετο ὡς ἐκ τούτου σκέψις νὰ κατασκευασθῇ μόνον ἓν κινητὸν πεζοδρόμιον, κινούμενον μὲ μεγάλην σχετικῶς ταχύτητα, εἰς τὸ ὁποῖον νὰ ἀνέρχηταί τις καὶ νὰ κατέρχηται δι' ἄλλου πολὺ μικροτέρου πεζοδρομίου ἀποτελουμένου ἀπὸ τμήματα, ἕκαστον τοῦ ὁποίου νὰ κινῆται, ἄλλα μὲν μὲ αὔξουσαν βαθμηδόν, ἄλλα δὲ μὲ ἐπιβραδυνομένην ἀντιστρόφως ταχύτητα, ὥστε νὰ ἐπιβιβάζηται καὶ νὰ ἀποβιβάζηται ὁ ταξειδιώτης ἀκινδύνως καὶ ἀφόβως.

Τὸ μεγαλείτερον καλώδιον τοῦ κόσμου. — Ἐτέθῃ εἰς λειτουργίαν ἐσχάτως μεταξὺ Νέας Ὑόρκης καὶ Σικάγου, ἔχει μῆκος 1,400 χιλιομέτρων, ἐστοίχισε δὲ 25 ἑκατομμύρια δολλάρια. Ἀποτελεῖται ἀπὸ 500 χάλκινα σύρματα, καὶ μεταβιβάζει συγχρόνως ἄνω τῶν 50 τηλεγραφημάτων καὶ 250 τηλεφωνημάτων.